

Daha İyi Bir Gelecek Daha İyi Bir Türkiye İçin Görüş ve Öneriler -12

68 genel
kurul

DAHA İYİ BİR GELECEK,
DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN
GÖRÜŞ VE ÖNERİLER -12

ISBN: 978-605-137-264-8
TOBB Yayın No: 2013/196

TOBB yayınları için ayrıntılı bilgi
Yayın Müdürlüğünden alınabilir.

Tel : (0312) 218 20 00
Faks : (0312) 218 20 64
internet : www.tobb.org.tr

TOBB yayınlarına tam metin ve ücretsiz olarak internetten ulaşabilirsiniz.

Tasarım: Merdiven Reklam Tanıtım
Şehit Bilgin Sokak 6/1 Demirtepe - Maltepe - Ankara

Basım: Özyurt Matbaacılık
Büyük Sanayi 1. Cad. Süzğün Sk. No: 7 İskitler - Ankara

İÇİNDEKİLER

TOBB Genel Kurulu 20 Mayıs 2012, Ankara.....	5
Girişimcilik Politikaları Konferansı 13 Kasım 2012, Ankara.....	15
Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü Zirvesi 15 Kasım 2012, İstanbul.....	18
Boğaziçi Bölgesel Ortaklık Zirvesi 13 Aralık 2012, İstanbul.....	21
Türkiye-Avrupa Birliği Karma İstişare Komitesi 20 Aralık 2012, Ankara.....	25
Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Genel Kurulu 22 Aralık 2012, İstanbul.....	28
Sektörel Ekonomi Şurası 25 Aralık 2012, Ankara.....	33
Avrupa Birliği-Türkiye Odalar Forumu 15 Ocak 2013, Ankara.....	35
İslam Ticaret-Sanayi-Tarım Odası Yönetim Kurulu Toplantısı 5 Şubat 2013, İstanbul.....	38
Dünya Ticaret Örgütü Konferansı 15 Mart 2013, Ankara.....	41

TOBB Genel Kurulu

20 Mayıs 2012, Ankara

Sizleri, şahsım ve TOBB Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum. Genel kurulumuza hoş geldiniz. Türkiye'nin dört bir köşesinden gelmiş girişimcilerimiz, mücadelenin, cesaretin, inancın, azmin ve iradenin insanları burada.

Tek sermayeleri olan cesaretle iş hayatına atılıp başarılı olan genç girişimciler burada. Hem ailelerini ayakta tutan, hem de bereketli elleriyle iş hayatında yükselen kadın girişimcilerimiz burada. Sınırlarımızın ötesinden, Türkçe konuşan coğrafyalardan gelen girişimci kardeşlerimiz burada.

Şehirlerinin kalkınmasına, markalaşmasına emek veren, fikir üreten Oda ve Borsa başkanları. Ülkemizin geleceğine yatırım yapan, ihracat yapan, istihdam sağlayan camiamız. Sizleri gönül dolusu muhabbetle selamlıyorum. Teşriflerinizle bizlere şeref verdiniz.

Kıymetli Delegeler,

Bu genel kurulun bizim için ayrı bir önemi var. 60. yılımızın şeref ve sevincini hep birlikte paylaşıyoruz. 60 yılda çok yol kat ettik, özel sektörümüze çok büyük hizmetlerde bulunduk. Bu hizmet serüveni, Türkiye'nin dönüşüm ve gelişim gösterdiği 50'li yıllarda başladı. Siyasette ilk serbest seçimlerle birlikte, demokrasiye geçildi.

Ekonomideyse bürokrasinin hâkim olduğu bir tarım toplumundan, şehirli ve girişimci bir topluma geçiş hedeflendi. Bu süreçte, dünyanın diğer gelişmiş ülkelerinde olduğu gibi, ülkemizde de özel sektörümüzü temsil edecek ve geliştirecek kurumsal bir yapılanmaya ihtiyaç duyuldu.

Ve böylece 1952 yılında TOBB kuruldu. Birliğimizin kuruluşunu sağlayan rahmetli Adnan Menderes'i ve çalışma arkadaşlarını rahmetle ve minnetle anıyorum. Türkiye'nin kalkınma hikâyesi özel sektörün sahneye çıkışıyla hız kazandı. 1950'lerde toprağa atılan tohum hızla büyüdü. Bugün tüm bölge coğrafyamızı kapsayan dev bir çınar oldu.

TOBB'un 60 yılı, özel sektörümüzün 60 yılda katettiği mesafenin de göstergesidir.

- 60 yıl önce binbeşyüz üyemiz vardı, bugün 1 milyon 420 bin olduk.
- 60 yıl önce kişi başına 200 dolar olan mal-hizmet üretimi, bugün 10 bin doları geçti.
- 60 yıl önce bin civarındaki taşıt üretimi, bugün 1 milyon oldu.
- Gelen yabancı turist sayısı, 32 binden 32 milyona ulaştı.
- 260 milyon dolar olan ihracatımız, 135 milyar doları geçti.
- Sanayi ihracatımızın payı sadece yüzde 1 iken, bugün yüzde 94 oldu.
- 60 yıl önce dış yardım alan bir ülkeydik. Bugün dünyanın her coğrafyasında mazlumun yanına koşan, fakir devletlere yardım yapan bir ülkeyiz.

G-20 içinde, dünyanın en büyüklerinden biriyiz. İtalya ile Çin arasındaki en büyük sanayi üre-

timini ve ihracatını kim yapıyor? Biz yapıyoruz. Bunları nasıl başardık, hangi şartlarda başardık? Dünya rekabet endeksinde, iş yapma endeksinde, ilk 50 içinde bile değilken başardık.

60 yılda içerde ve dışarıda, siyasi ve iktisadi krizlere rağmen bunları başardık. Denizlerin kabarıışı karşısında yıkılmayan kaleler yaparak başardık! O halde bu başarının mimarı olan tüccar ve sanayicilerimizle, kadın ve genç girişimcilerimizle, onların asli temsilcileri olan siz Oda-Borsa Başkanlarımla, genel kurul delegelerimle, 75 milyonun tamamı gurur duymalı. Türkiye sizlerle büyük. Türkiye ekonomisi sizlerle güçlü. Türkiye sizlerle birlikte, büyük hedeflerine yürümeye devam edecek. Hepinizi yürekten kutluyor, hepinizi alkışlıyorum.

Sevgili dostlar,

Müteşebbis insanlarımız ekonomide başarı hikâyelerine imza atarken, bu gücün meydana getirdiği Birliğimiz de, özellikle son 10 yılda hizmet kapasitesini artırdı. Hayata geçirdiğimiz projelerle, reel sektörümüzü geliştirdik ve destekledik. Son 10 yılda yurtdışındaki temsil ağıımızı genişlettik. Müteşebbisimize ülkemiz içinde ve dışında hizmet sunmaya, onları en iyi şekilde temsil etmeye, onların güçlü sesi olmaya devam ettik.

Anadolu'nun tamamına yayılmış 1,500 delegemizle Anadolu'nun sesi, yüreği haline geldik. Anadolu'nun duygularının, taleplerinin, beklentilerinin tercümanı olan, karar alma süreçlerinde yer alan, aktif bir TOBB var.

Yurtdışına çıkınca kimsenin farkında olmadığı değil, dünya ile entegre olmuş, küresel piyasalardaki iş örgütlerinin tamamında söz sahibi, özel sektörümüzün çıkarlarını dünyada savunan, bir TOBB var. Ülkemizin her milli meselesinde etkin ve etkili lobi faaliyeti yürüten bir TOBB var. İşadamlarını dünyaya taşıyan, fikir üreten, proje yapan, yardıma muhtaçların yanında olan, ata yadigarı eserlere sahip çıkıp, bayrağımızı tüm dünya coğrafyasına taşıyan bir TOBB var.

Türkiye'nin sınır kapılarını inşa eden, eğitime yatırım yapan, işsizlikle mücadele eden, Kobile- rin finansmana erişimini kolaylaştıran, Kobi danışmanlığını Anadolu'ya götüren, sektörlerin sorunlarına tek tek eğilen bir TOBB var.

Şirketlerimiz ihracatlarını TOBB güvencesiyle gerçekleştiriyor. Yurtdışı taşımacılığın yapılabilmesi için 35 milyar dolarlık teminat riski üstlendik ve dünyada en çok tır karnesi veren kuruluş olduk. Kara gümrük kapılarını modernize ederek, sanayicimizin lojistik maliyetlerinin yılda 450 milyon lira azalmasını sağladık.

Hepiniz fuarların eski halini biliyorsunuz. Eline çadırı alanın kurduğu, panayır görünümündeki fuarları da biliyorsunuz. İşte hem yurtiçi fuarcılık, hem de karmaşa içindeki sigortacılık sektörleri, TOBB'un çatısı altında çağdaş bir kurumsal yapı kazandı, sektörlerle düzen ve disiplin geldi.

Bu noktaya kolay gelmedik değerli dostlar. Bu salondaki her birinizin, bu camianın her ferdinin emek vermesiyle bunları başardık. Bu camianın birlik, beraberlik ve kardeşlik anlayışı sayesinde başardık. Oda ve Borsalarımızdaki dönüşümle birlikte başardık.

Oda ve Borsalarımızın karar alma süreçlerinde ortaya koyduğu çağdaş vizyonla başardık. Dün yabancı dil bilen çalışmamız yoktu. Bugün Oda ve Borsalarımız, bugün uluslararası projelere imza atıyor. Bu sayede yurtdışından kaynak temin ediyor. Avrupa Odaları ile birlikte çalışmalar yapıyor.

100 Oda ve Borsamız, uluslararası kriterlere göre akredite oldu. Yani Avrupa'nın en iyi odaları ile aynı hizmeti, en az aynı kalitede verir hale geldiler. Hizmet kalitesi ile Avrupa Birliğine girdiler. Hepinizi kutluyorum, Kendinizle ne kadar övünseniz azdır.

Odalarımızın sorumluluk alması sayesinde Organize Sanayi Bölgelerimiz gelişti ve böylece

sanayi Anadolu'ya yayıldı. 1980'de Türkiye'de sadece 12 OSB vardı. Bugünse 150'ye yakın OSB yatırımcılarla dolmuş durumda.

Eğitim ve Çalışma Bakanlıklarımızla birlikte, ülkemizin en büyük mesleki eğitim projesi olan UMEM Beceri'10'u başlattık. Oda-Borsalarımızın etkin rol alması sayesinde, 81 ilde 2,800 kurs açtık. Buralarda 42 bin kişi meslek eğitimi alıyor. Eğitimlerini tamamlayan 22 bin kişi, meslek sahibi oldu, istihdam edildi. Bu yıldan itibaren tarım ve hizmet sektörleri de projeye ekleniyor. Böylece bu çalışmanın, ülkemize ve reel sektörümüze kazandıracığı istihdam katlanarak artacak.

Değerli çalışma arkadaşlarım, burada çok azını sayabildiğim çalışmalarımız, camiamızı özel sektörün hizmet yuvası haline getirdi. Avrupa Odalar Birliği ve İslam Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği Başkan yardımcısı olarak şunu gönül rahatlığı ile söylüyorum: Bugün dünyada en çok hizmet veren Oda sistemlerinden biri haline geldik. Oda-Borsa sistemimiz Ortadoğu, Kuzey Afrika ve gelişmekte olan ülkelerde, özel sektörün geliştirilmesi için örnek model alındı.

Kat ettiğimiz mesafede sizlerin emeği çok büyük. Gecesini gündüzünü bu camianın gelişmesine, büyümesine adayan Oda ve Borsa Başkanlarımı, Meclislerimi ve Meslek Komitelerimi yürekten kutluyorum. Sizlerle gurur duyuyorum. Gerçekleştirdiğimiz hizmetlerde Bakanımız sayın Hayati Yazıcı hep yanımızda oldu ve bizleri destekledi. Kendisine teşekkür ediyorum.

Şimdi bu vesileyle kamuoyuna şunu da hatırlatmak isterim. Herkes bilmeli ki Oda ve Borsa Başkanları ücret-maaş almazlar. Kendi işlerine ayıracakları zamanı, temsil ettikleri şehirlerinin ve üyelerinin sorunları için harcarlar. İşte bu yüzden, aslında Benim Oda ve Borsa Başkanlarımın her biri hizmet ehlidir. Oturdukları koltukların hizmet aracı olduğunu bilir ve hep bu anlayışla çalışırlar. Çünkü biz öbür tarafta hesabın olduğunu biliriz. Bu camianın hizmet anlayışı, işte budur.

Kıymetli dostlarım,

Bu camianın mensupları, son yıllarda sağlanan siyasi ve ekonomik istikrarla, her yıl yeni başarılarına imza attılar. Bu vesileyle, bunu bizlere sağlayan Başbakanımıza, ekonominin yönetimini hakkıyla üstlenen sayın Ali Babacan'a, Hayati Yazıcı, Zafer Çağlayan'a, Mehmet Şimşek'e, Nihat Ergün'e, Faruk Çelik'e ve Cevdet Yılmaz'a teşekkür ediyorum.

Şimdi sadece geçtiğimiz yıl, bu camianın neler başardığına bir bakalım. Avrupa ekonomilerinin ardı ardına krize girdiği, Ortadoğu coğrafyasında ciddi siyasi çalkantıların olduğu bir dönemde, özel sektörümüzün tüketim ve yatırımıyla, Türkiye ekonomisi yüzde 8,5 oranında büyüdü.

Krizdeki Avrupa'da 5 milyon kişi işsiz kalırken, 2011 yılında özel sektör olarak biz kayıtlı çalışan sayımızı, 1 milyon 62 bin kişi artırdık. Faal işyeri sayımız 109 bin artışla 1 milyon 398 bine ulaştı. Özel sektörümüzün makine ve teçhizat yatırım harcamaları reel olarak yüzde 25 büyüdü ve 158 milyar lirayı geçti. İhracat yapan üye sayımız yüzde 8 artarak 54 bine, yaptığımız ihracat yüzde 18 artarak 135 milyar dolara ulaştı.

Dikkatinizi çekerim, bunların hepsi tarihi rekor seviyelerdir. Özel sektör olarak, iş ve aş sağlamayı, yatırım yapmayı sürdüreceğiz. Avrupa yerinde sayarken, biz koşmaya devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlarım,

Nereden nereye geldiğimizi, hangi zorluklara rağmen neleri başardığımızı unutmamalıyım. Ama bunların daha da iyisini yapacak inanç ve azme sahip olduğumuzu da bilelim. Çünkü katetmemiz gereken daha çok yol var. Dünyanın en eski atasözlerinden biri ne diyor; "Roma bir günde kurulmadı". Önemli olan ne yapacağını bilmek, hayal kurmak, hedef koymak, hedef doğrultusunda çalışmaktır.

Biz 10 yıl sonra dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olmak istiyoruz. Cumhuriyetimizin

kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün bizlere hedef verdiği muasır medeniyet seviyesine ulaşmak istiyoruz. Bunun için her yıl 700 binden fazla istihdam sağlamalı, her yıl yüzde 7'nin üzerinde büyümeliyiz. O halde gelin, bu koşuya devam edelim.

Koşalım ki, 10 yıl sonra bu salonda TOBB'un 70. yılı için biraraya gelenler, belki de bizim çocuklarımız, bizlerin başarılarını konuşsun, bizlerle gurur duysunlar. Bu ülkedeki tek bir ferdi dahi dışlamadan, refah ve huzuru birlikte tesis edelim. Bizler daha fazla çalışacağız, daha fazla üreteceğiz, daha fazla yatırım, istihdam ve ihracat yapacağız. Bu millet bize güveniyor. Biz de milletimize güveniyoruz!

Kıymetli dostlarım,

Ancak, zaman rehavete kapılma zamanı değildir. İçerde cari açık kaynaklı riskler var. Dışarıdaysa Avrupa'da devam eden finansal kriz ve ekonomik durgunluk, bizi de olumsuz etkiliyor. Ortadoğu'da karışık ortam ve gerginlikler artarak sürüyor. İçinde bulunduğumuz coğrafya değişim sancısı çekiyor. Dolayısıyla bizi, ülkelerin çalkantılı sularında yol arayışında olduğu bir 2012 bekliyor.

Bu yüzden, biz bu coğrafyada hem iktisadi, hem de siyasi açıdan güçlü olmaya mecburuz. Eksik kalan reformları tamamlamak, yapamadıklarımızı yapmak zorundayız. Hep söylüyoruz. Devletimizden tek isteğimiz, maç yaptığımız sahanın, rakiplerimizle eşit şartlara getirilmesi. Allah'ın izniyle, gerisini biz hallederiz!

Daha zengin, daha mutlu, daha özgür bir Türkiye için, reformlara devam etmeliyiz. Bu reformların en büyüğü yeni bir anayasadır. Zira yeni bir toplumsal mutabakata ihtiyacımız var. Daha güçlü bir devletin ve daha müreffeh bir milletin yolu buradan geçiyor.

Anayasa sadece siyasi değil, aynı zamanda iktisadi bir meseledir. Anayasa kutup yıldızıdır. O yerinde durur, geri kalan her şey onun etrafında döner. Anayasamızı yenileyemezsek, olduğumuz yerde, orta gelir seviyesinde tikanıp kalırız, bir üst lige çıkamayız.

Bu işe katkı sağlamak için elimizi taşın altına koyduk. 22 sivil toplum ve meslek örgütüyle birlikte 12 ilde Anayasa Vatandaş Toplantıları yaptık. Bunları gerçekleştirmemizi sağlayanlara sayın Meclis Başkanımız sayın Cemil Çiçek başta olmak üzere uzlaşma komisyonundaki dört siyasi partimizin temsilcilerine teşekkür ediyoruz.

Aramızda işveren de vardı, işçi de vardı. Esnaf, memur, çiftçi, emekli de vardı. Menfaatlerimiz farklı, dünya görüşlerimiz farklı. Ama ülkemizin ve evlatlarımızın geleceği için bir araya geldik. Bu toplantılarda yeni Anayasa'ya olan ihtiyacı ve talebi gördük. Halkımızın büyük bir olgunlukla nasıl karşılıklı konuşabildiğini, konuştuğunda paylaşacak daha fazla ortak paydamızın olduğunu gördük.

Çok açık söylüyorum, Millet'in kendisi aynı masa etrafında olgunca konuşmayı ve uzlaşmayı başarıyorsa, onun vekilleri olan ve gücünü millettten alan siyasi partilerimiz de bunu başarır. Siyasetin itibarı için, siyaset kurumuna güven için, sorunların yegâne çözüm yerinin meclisimiz olduğunu göstermek için buna mecburuz.

Milletimiz aynı duygular etrafında kenetlenmiş durumda. Hz. Mevlana ne demişti; "Aynı dili konuşanlar değil, aynı duyguyu paylaşanlar anlaşır". Gelin bu tabloyu Türkiye'de egemen kılalım. Şikâyet ettiğimiz birçok sorunu ortadan kaldıralım.

1876'dan bu yana halkın müzakereye katıldığı bir anayasa yapma şansımız olmadı. Kimse halka güvenmedi, fikrini sormadı. Birilerinin sipariş ettiği metinler yazıldı. Şimdi ilk defa, milletimizin arzu, fikir ve birlikte yaşama iradesine dayanan, halkın iradesinin tezahürü olan bir anayasa hazırlanacak.

Biz, seçkinlerin, muhtıraların, ara rejimlerin, darbelerin dayattığı değil, millet iradesine daya-

nan, mutabakatla hazırlanan bir anayasa istiyoruz! Demokratik, laik, sosyal hukuk devleti yapımızın korunmasını istiyoruz.

Yeni Anayasanın temeli; ifade hürriyeti, din ve vicdan hürriyeti ile teşebbüs hürriyeti olsun istiyoruz. Biz, vatandaşları arasında ayırım yapmayan, vatandaşına güvenen, vatandaşına hükmetmeyen bir devlet anlayışı istiyoruz. Biz, devletin vatandaşın efendisi değil, hizmetkârı olmasını istiyoruz.

Değerli dostlarım,

Yeni Anayasa'dan bir diğer beklentimiz de yönetimde istikrardır. Türkiye'nin buna ihtiyacı var. Ancak mevcut yönetim sistemi istikrarsızlık kaynağı olmaya aday. Biliyorsunuz, Cumhurbaşkanımız artık halk tarafından seçilecek.

Anayasa vatandaş toplantılarında gördük ki, halkımız bu demokratik kazanımdan son derece memnun. Ancak, hem Cumhurbaşkanı hem de Başbakan halkın oyuna dayanacağı için, birlikte çalışmalarında sıkıntı yaşanabilir.

İstikrarı güçlendirmek için, halkoyuyla seçilmiş Cumhurbaşkanının ve Başbakanın yetkileri yeniden düzenlenmeli. Bunun nasıl yapılacağı, bu süreçte tartışılmalı. Bu konudaki düzenlemelerin yeni Anayasayla yapılması, Türkiye'nin geleceği için hayati önem taşıyor.

Kıymetli delegeler,

Son yıllarda yargı sistemimizde birçok reform yapıldı. Fiziki ve teknik altyapıyı geliştiren pek çok adım atıldı. Bunları memnuniyetle takip ediyoruz. Ancak bütün bu yapılanlara rağmen daha atılacak önemli adımlar var. Zira Anayasa toplantılarında da gördük ki, halkın yeni Anayasa'dan hala en büyük beklentisi adalet ve özgürlüklerdir. Bu talep neyi kapsıyor;

- Bu talep giyim kuşamından, dilinden, inancından dolayı haksızlığa uğrayanların, sisteme,
- maaşını alamayan işçinin işverene,
- kobilerin bankalara,
- kamuda haksızlığa uğrayan vatandaşın bürokrata,
- hakkının yendiğine inanan mazlumun hukuk sistemine,
- ödediği verginin karşılığı hizmeti alamayan vatandaşın belediye ve kamuya
- ve geciken adalete yönelik tüm sıkıntıları kapsıyor.

Biz artık, işadamı da olsa, siyasetçi de olsa, sivil de olsa, bürokrat da olsa, yapanın yanına kar kalmadığı bir adalet sistemi istiyoruz. Biz artık, mazlumu ve güçsüzü koruyan, herkesin adaletinden emin olduğu, Allah'tan sonra gönül rahatlığıyla sığınacağımız bir yargı sistemi istiyoruz.

Değerli dostlarım,

Gökler ve yer ancak adaletle ayakta durur. 75 milyon olarak zihniyet devrimi yapıp, güçlüye dokunamayan, güçsüzü ezen, eski zihniyeti artık yıkmamız gerekiyor. O halde nefsimize değil, vicdanımıza kulak verelim.

Komşumuzu öteki diye görmeyelim. Bizden farklı diye, kendi sesimiz dışındakilere sağır kesilmeyelim. Zira Yüce Allah, farklılıklarımızı bir zenginlik olarak bahşetti.

Birimizin ak dediğine diğerimiz hemen kara demesin. Gelin, ortak akılla ve istişare ederek, doğru yolu hep birlikte bulalım.

Değerli dostlarım,

İstişareyle çalıştığımız her alanda hızla yol aldık, başarı hikâyeleri yazdık. Ortak aklı ve istişareyi, son olarak, yeni yatırım teşvik sisteminde hayata geçirdik. 81 il'de ekonominin nabzını en iyi tutan Oda ve Borsalarımız, işin başında görüş ve önerilerini ilettiler.

Hükümetimiz ve bürokrasi bunların büyük kısmını dikkate aldı. Bu vesileyle sayın Başbakanımıza ve Bakanlarımıza teşekkür ediyoruz. Ortak akıl ve istişareler sayesinde, önceki 3 sistemden daha sağlıklı ve kapsamlı bir model ortaya çıktı.

Yeni yatırım teşvik sistemi sanayimizin teknolojik dönüşümüne ve bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarının azaltılmasına yardımcı olacak. Ancak yatırım teşvik sisteminin yenilenmesi, yapısal reformların yerini tutmaz.

Yapılan iyileştirmelere rağmen, iş ve yatırım ortamımız hala rakip ülkelerin gerisinde. İş yapma kolaylığı endeksinde 183 ülke arasında 71. sıradayız. 10 yıl sonra dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olma hedefine inanıyorsak, içerdeki üretim maliyetlerini düşürmeli, iş ve yatırım ortamını geliştirmeliyiz.

Bölgesel kalkınma ajanslarında özel sektör ikinci planda bırakılmamalı. Özel sektörün içinde olmadığı bir yapı, bürokratik bir kurum olmanın ötesine geçemez, başarılı olamaz. Sayın Başbakanım siz de takdir edersiniz ki, bürokratlarımız gittikleri illerde belirli bir süre için görev yapıyor. Yani ne ilin geçmişini hissedebiliyor, ne de projelerin öncesini ve sonrasını takip edebiliyor.

Oysa Oda-Borsalarımız o şehrin hafızasıdır, asli unsurudur. Şehirlerini ve şehirleri için yapılan projeleri kendi işleri gibi sahiplenip, sonuna kadar takip ederler. İşte bu nedenle, yerel kalkınma projelerinin hayata geçirilmesi için çok önemseydiğimiz Kalkınma Ajanslarımızda yerel aktörlere daha etkin rol verilmeli.

Kıymetli Müteşebbisler,

Cari açık riskine karşı özellikle 3 sektörümüze ayrı bir önem vermeliyiz. Hem dünya nüfusu devamlı artıyor, hem de gıdaya olan talep artıyor. Dolayısıyla tarım sektörü sadece geçim kaynağı değil, büyük bir kazanç kapısıdır.

Tarımsal ekonomi büyüklüğünde dünyada 7., tarımsal arazi büyüklüğünde 12. sıradayız. Konya büyüklüğündeki Hollanda'nın tarım ürünü ihracatı 80 milyar dolarsa, biz daha iyisini yapmalıyız. Ülkemiz tarımını geliştirmek için büyük çaba gösteren Tarım Bakanımız sayın Mehdi Eker'e yaptığı çalışmalar için teşekkür ediyoruz.

Ticaret Borsalarımız da 100 yılı aşkın tarihiyle, ülkemizde tarımsal üretimin gelişmesinde önemli bir rol üstlenmiştir. Tarımsal piyasalar açısından devrim niteliğinde bir değişiklik olan, lisanslı depoculuk ve ürün ihtisas borsalarını, ticaret borsalarımızdan gelen bilgi, beceri ve birikimle birleştiresek, tarımda çok daha hızlı gelişme sağlarız.

Böyle bir deneyimi bir tarafa bırakıp, finansçıların baskın olacağı farklı bir yapılanmaya gidilmek istenmesini doğru bulmuyorum. Çünkü reel sektörün dışlandığı bir yapı, çiftçimize ve tüccarımıza zarar verir.

Ülkemiz için stratejik önemdeki bir sektörümüz de turizmdir. Sadece istihdamda değil, hem sağladığı katma değer, hem de döviz kazandırma açısından turizm, altın değerindedir. Hükümetimizle istişare ederek hayata geçirdiğimiz katma değer vergisi indirimi, turizmin gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. Teşekkür ediyoruz.

Diğer taraftan dış ticarete büyük hedeflerimiz var. Artan iş hacmini kaldıracak şekilde deniz taşımacılığı ve gemi inşa sanayimizi geliştirmeliyiz. Müteşebbislerimiz, başka ülkelerin devlet des-

tekleri karşısında rekabette dezavantaj yaşıyor. Gelin bu sektörümüzü yalnız bırakmayalım.

Sayın Başbakanım,

Kosgeb'i daha aktif hale getirerek Kobilerimiz ve esnafımıza destek verdiğiniz için teşekkür ediyoruz. Perakende sektöründe yaşanan kuralsızlık, ekonomide önemli bir adaletsizlik kaynağı olmaya devam ediyor.

Ekonomiler modernleştikçe doğaldır ki gelenekselin yerine organize perakendecilik gelir. Ancak perakende sektörünü düzenleyen kuralların olmaması, esnafımızın nefesini kesiyor, Kobilerimizi ve sanayicimizi fasoncu hale getiriyor. Güçlü olanların, güçsüzlere kendi kurallarını dayattığı bir sisteme esnafımız, kobilerimiz, sanayicimiz daha ne kadar dayanacak? Biz, perakende yasa-sının çıkarılmasını bekliyoruz.

Adil rekabetin olmadığı, girişimciliğin, markalaşmanın önünü tıkayan, tüketiciyi aldatan, zarara sokan bu adaletsiz yapı daha ne kadar sürecek? Üretenin hakkının teslim edilmesini istiyoruz! Adil rekabet istiyoruz. Kuralsız ve vicdansız işleyen bir piyasa ekonomisi istemiyoruz!

Değerli dostlarım,

Yıllardır üzerinde durduğumuz bir adaletsizlik kaynağı da kayıtdışılık. Kayıtdışılık hem şirketlerimizin küçük kalmasına, hem de iş ahlakının bozulmasına yol açıyor. Biz, kayıtdışılık yüzünden hesabını veremeyen, hesap veremediği için de hesap soramayan, defolu bir toplum olmak istemiyoruz.

Hükümetimizin vergi ve istihdam yüklerini azaltması, çok olumlu sonuçlar verdi. İş dünyamız adına teşekkür ediyoruz. Bunlara devam edelim. İstihdam maliyetleri düştükçe, kayıtlı çalışan sayısı artıyor. Vergi ve sigorta primini aksatmamış olanları ödüllendirecek bir sistemi de, artık hayata geçirelim.

İşgücü piyasamıza esneklik kazandıralım, vergi sistemini yenileyelim. Mevzuat basit ve net olsun ki, bürokratların keyfi yorumuna muhtaç kalmayalım. Gelin, üreten, alın teri döken müteşebbisleri, bürokrasinin insafına bırakmayalım.

Kıymetli delegeler,

Müteşebbisimiz sınır ve mekân tanımıyor. Dünyaya açılıyor. Hem malını satıyor, hem yatırım yapıyor, hem de ülkemizi tanıtıyor. Girişimcilerimizin itibarı, ülkemizin itibarıdır. Başarıları, ülkemizin başarısıdır. Tüm yetkililerimizden rica ediyoruz. Gelin, onlara daha fazla yardımcı olalım.

Başbakanımız talimat vermişti. Oda ve Borsa Başkanlarımız ile başarılı işadamlarımıza yeşil pasaport verecek çalışmalar yapıldı. Ancak bunları hayata geçiremedik. Elinde yeşil pasaportu olan zihniyet önümüze duvarlar ördü. Kendi ayağımıza pranga vurdurmamalıyız. Ülkemizi sadece bürokratlarımız değil, iş adamlarımızın da temsil ettiğini unutmamalıyız.

Değerli dostlarım,

Dünyanın 20 büyük ekonomisinden biriyiz. Ama dünya ihracat liginde ilk 30 içinde bile değiliz. Çünkü Anadolu'yu gümrük birliği içine sokamadık. Rekabetçi olmak istiyorsak, sanayileşmeyi Anadolu'ya yaymak istiyorsak, lojistik altyapımızı güçlendirmeliyiz. 500 milyar dolarlık ihracat hedefini mümkün kılacak lojistik altyapımız, limanlarımız olmalı.

Akaryakıt üzerindeki ağır vergi yükleri, rekabet gücümüzü azaltıyor, kayıtdışılığı teşvik ediyor. Enerjiyle ilgili yüksek vergileri kademeli olarak azaltalım. Sanayicilerimizin yurtdışı taşımacılık maliyetlerine navlun desteği sağlayalım. İhracatımız, yurtdışı yatırımlarımız ve yurtdışı müteahhitlik sektörümüz için, Eximbank'ı güçlendirmeye devam edelim.

Son yıllarda duble yollar ile hava ve demir yollarındaki artan yatırımlar ülkemizin çehresini değiştiriyor. Göreve geldiğinden itibaren bu yatırımlar için büyük emek veren Bakanımız sayın Binali Yıldırım'a teşekkür ediyoruz. Bundan sonra demiryolu yük taşımacılığı alanındaki kamu yatırımlarını daha da artıralım. Özellikle de demiryollarını OSB'lere ve lojistik merkezlerine ulaştıralım.

Rize-Mardin hattını birleştiren Ovit tüneliyle Karadeniz Ortadoğu'ya bağlanıyor. Gaziantep, Maraş ve Güneydoğu Anadolu'yu İskenderun limanına bağlayacak ve dünyaya açacak Amanos tüneli projesi de yatırım programına alındı. Sayın Başbakanım, bu dev projeleri hayata geçirdiğiniz için, size ve hükümetinize tüm camiam adına teşekkür ediyorum.

Sayın Başbakanım,

Mecliste iktidar ve muhalefet partilerimiz örnek bir uyumla, devrim niteliğinde yeni bir ticaret kanunu çıkardı. Üç siyasi partimizin de genel başkanlarına ve bu süreçte büyük emekleri olan Bakanlarımız sayın Ali Babacan'a, Hayati Yazıcı'ya ve Sadullah Ergin'e teşekkür ediyorum.

Anadolu'da pek çok şehirde yeni Ticaret Kanunu'nu anlatıp görüşleri, önerileri ve sıkıntıları sayın Bakanımızla birlikte topladık. Şeffaflık ve hesap verebilirlik gibi temel ilkelere dokunmadan, kanundaki sorunları ve aşırıya varan cezaları düzeltmeliyiz.

Sayın Başbakanımıza ve Bakanlarımıza, iş dünyamızca dile getirilen değişiklik taleplerini dikkate alarak, revizyon çalışmalarını başlatmalarından dolayı teşekkür ediyoruz. Tüccar ve sanayicilerimizin yasaya uyumlarını kolaylaştıracak düzeltmelerin yapılarak, bu yasanın planlandığı gibi Temmuz ayında yürürlüğe girmeli.

Sayın Başbakanım,

Son günlerde iç piyasada önemli bir sıkıntı yaşanıyor. Karşılıksız çıkan çeklerde hapis cezasının kaldırılmasını destekledik. Ama buna paralel şekilde, yeni bir kontrol mekanizması kurulmasına ihtiyaç olduğunu da vurguladık.

Ne yazık ki böyle bir sistem kurulmadan bu düzenleme başlatıldı. İlk 4 ayda karşılıksız çıkan çek sayısı yüzde 44 arttı. Bankalar müşterisine kredi verirken sicilini görüyor, buna göre karar veriyor. O halde alın teriyle çalışan, ticaret yapan tüccarımız, sanayicimiz de müşterisinin sicilini neden görmesin?

Biz bununla ilgili bir çalışma hazırladık. Hem çek alanı, hem de çek verenin mahremiyetini koruyan bir sistem önerdik. İş hayatında daha fazla mağduriyete yol açmamak için, böyle bir sistemi kamu idaresiyle birlikte biran önce hayata geçirmeliyiz.

Maliye Bakanlığımızın e-haciz uygulaması da kobilerimizi mağdur ediyor. Bir sabah kalkıp bütün banka hesaplarının bloke edildiğini, ödemelerinizi yapamadığınızı, aslında ticari yasaklı hale geldiğinizi bir düşünün. Bunu ancak yaşayan bilir.

Öte yandan Adalet Bakanlığımız, ev eşyalarına hacizi kaldıran yeni ve çağdaş bir düzenleme yapıyor. İnsanlarımızın böyle bir utancı yaşamaması için bu doğru bir adımdır. Bu düzenleme geciktikçe, yasa çıkmadan ev eşyası haciz talepleri artıyor. Giderek daha fazla aile mağdur hale geliyor. Meclisimizin yasayı en kısa sürede hayata geçirmesi sosyal bir yaranın büyümesini engelleyecektir.

Bir başka yakın tehlike, yurtiçi tasarruflardaki azalmadır. Bankalardaki mevduatın krediye dönüşüm oranı yüzde 100'e ulaştı. Eğer tasarrufları artırmazsak, önümüzdeki dönemde reel sektöre finansman bulmak daha zor ve maliyetli hale gelecek. Hükümetimizin tasarrufu teşvik edecek önlemleri bu açıdan isabetlidir.

Buradan bankaların bazılarını da uyarmak istiyorum. Özellikle son dönemde Anadolu'dan ve

Kobilerden bankalara yönelik eleştiriler artmaya başladı. Kobilere ağır kredi şartları uyguluyorsunuz. Anadolu'dan gelen talepleri oyalıyorsunuz. Hatta vicdansızca davranıyorsunuz.

Bu yaklaşımı kabul etmiyorum. Türkiye ekonomisinin değişimine ve gelişimine öncülük eden Anadolu sermayesine engel çıkarmayın. Kamu idaremizi, haksız ve vicdansız duruş sergileyen bankalar için ciddi ve somut önlem almaya çağırıyorum.

Sayın Başbakanım,

Eğitim alanında önemli bir mesafe kat ettik. Ancak eğitimin kalitesinde hala almamız gereken mesafe var. Matematikte, fen'de, yabancı dilde OECD ülkeleri içinde bizim çocuklarımız hep son sıralarda.

Her yıl sistem değiştirmekten içeriği düzeltmeye zaman bulamazsak, korkarım ki cari açığın yanına bir de beşeri sermaye açığını eklemiş olacağız. İşte bu nedenle eğitim alanında sıkça yapılan değişikliklere değil, kalıcı reformlara ihtiyaç var.

Eğitim özgürlüğü de bu reformların önemli bir parçası. Bu çerçevede, dini eğitimle ilgili kısıtlamaların kaldırılmasını doğru buluyor ve teşekkür ediyorum. Çok açık ifade ediyorum: Aileler çocuklarına dini eğitim vermek istiyorlarsa bunun önü açık olmalı. İsteyen çocuğuna dini eğitim verir, isteyen vermez. Zira ana-babanın çocuk üzerinde hakkı var.

Ancak eğitim sisteminin mesleki ve teknik eğitim alanı ne yazık ki yine zayıf kaldı. Mesleki eğitim sistemimizi geliştirmeye ve piyasanın taleplerine duyarlı hale getirmeye devam etmeliyiz.

Ticaret ve sanayi odalarımıza, mesleki eğitim konusunda, daha aktif roller vermeliyiz. Öte yandan kızlarımızın eğitimine daha fazla önem vermeli, kadın girişimcilerimizi desteklemeliyiz. Bu salondaki babalara sesleniyorum. Çocuklarınız arasında ayırım yapmayın. Erkek çocuklarınızı işinizin başına geçirmek için nasıl uğraşıyorsanız, kızlarınız için de aynı çabayı gösterin.

Sayın Başkanlar ve Delegeleler,

AB süreci, Türkiye'nin çağdaşlaşmasına yardımcı oluyor. Ülkemizin toplumsal karmaşalardan uzaklaşp, istikrar ve demokrasiyi geliştirmesinin en önemli aracı AB'dir. Bununla birlikte tüccar ve sanayicilerimize haksız ve adaletsiz bir şekilde uygulanan vize ve taşıma kotaları konularındaki mücadelemizi de sürdüreceğiz.

Gümrük birliği sistemi sanayicimizin önünü açtı. Ama 3. ülkelerle yapılan Serbest Ticaret Anlaşmalarının mevcut uygulaması bizim aleyhimize. AB'nin serbest ticaret anlaşmalarından dışlanmış durumdayız. Bu yapıyı mutlaka değiştirmeliyiz.

Öte yandan AB hedefini unutan kamuoyuna tekrar hatırlatmak istiyorum. AB liderlerinin vizyonsuzluğu ve önyargılı yaklaşımları, bizi tam üyelik hedefimizden ve bunun için gerekli reformları yapma irademizden geri döndüremez.

Saygıdeğer Başkanlar ve Delegeleler,

Dünya siyaseti ve ekonomisi büyük bir değişim geçiriyor. Şimdi bunun sancıları yaşanıyor. Bu yeni döneme hazır olan milletler 21. asrın hakim gücü olacak. Bu mücadelede bizim en büyük hazinemiz ve gücümüz, milletimizin birlik ve beraberlik ruhudur. Bizi hedeflerimize götürecek bu gönül birlikteliğidir.

Tüm yüreğimle inanıyorum ki, yarın Türkiye daha zengin olacak. Daha gelişmiş olacak. Daha hakça bölüşecek. Türkiye yarın, bugünden daha özgür, daha demokratik olacak. Çocuklarımız bizden daha mutlu olacak. Çünkü Allah zenginliğimizi yerin altından çıkarılacak kaynaklara değil, alın terimize, teşebbüs gücümüze bağlamış. Dünyanın bu zor coğrafyasında sadece biz bin yıldır

ayakta duruyoruz.

Hedefimiz dünyanın 10 büyük ekonomisinden biri olmak. Hedefimiz güçlü ekonomisi ve kaliteli demokrasisi ile dünyanın hayranlıkla izlediği lider ülke olmak. 365 Oda ve Borsasıyla, 1 milyon 420 bin üyesiyle TOBB camiası, bu hedeflerin etrafında kenetlendi.

Bu coğrafyada bizim farkımız, güçlü, çalışkan, üretken, dış dünyaya açık bir "girişimci orta sınıf"a sahip olmamız. Bu muazzam beşeri güç, milletimizin ana omurgasını teşkil ediyor. Yardımlaşmayı, kültürü, medeniyeti, üretimi bu insanlar sahipleniyor.

Eline çantasını alan, dünyayı dolaşmaya çıkıyor. Kendine bu derecede güvenen insanların, ihlaslı oldukları müddetçe, başarılı olmamaları için hiçbir sebep yok. Ekonomi politikalarımız, onları cesaretlendirmeli, yüreklendirmeli. Açtıkları ufuklara ulaşabilmeleri için, önlerindeki engelleri kaldırmalı. Böylelikle rekabet güçlerini arttırmalı.

Çağımızın fatihleri kimdir, biliyor musunuz? Bu salonu dolduran sizlersiniz. Sizler atalarımız gibi gittiğiniz yeri sadece ticaretle değil, ahlaklı duruş ve güven veren kişiliğinizle fethediyorsunuz. Sizler Türkiye'nin geleceğinin teminatısınız. Bu camia daha güçlü bir Türkiye için, her türlü zorluğa göğüs germesini bilen, inançla ve sabırla çalışan insanların ocağıdır.

İşte 81 ilden genç girişimcilerimiz; hep daha yeninin, hep daha iyinin peşinde koşan genç beyinler burada. İşte 81 ilden kadın girişimcilerimiz; ülkemizin aydınlık yarınlarını inşa eden kahraman kadınlarımız burada. İşte 81 ilden tüccar ve sanayicilerimiz; sadece kendi sofrasına değil, herkesin sofrasına eklemek getirenler burada.

Ve şehirleri için, üyeleri için alın teri döken Oda-Borsa Başkanlarımız burada. Sizler toplumun kanaat önderlersiniz. Ülkemizi dünyanın sayılı ekonomilerinden biri haline sizler getirdiniz. Paradan para kazanarak değil, yatırımla, üretimle ve ihracatla yaptınız.

Alın teri ile akıl terini birleştirerek, helal kazancın peşinden koşarak yaptınız. Anadolu'nun değerlerini küresel pazarlara taşıyarak yaptınız. Ben, helal rızık kazanan ve kazandığını yatırım için, istihdam için harcayan, bu ülkenin her karışında alın teri olan, bu salonu dolduran sizleri bir kez daha kutluyorum.

Sizler; Ay yıldızlı bayrağımızı dünyanın dört bucağında dalgalandıran Türkiye'nin gururu müteşebbislersiniz! Allah gönlümüzü zengin, emeğimizi ve kazancımızı bereketli, milletimizin birlik ve beraberliğini daim kılsın.

Üstadın dediği gibi, Tohum saç, bitmezse toprak utansın! Hedefe varmayan mızrak utansın! Hey gidi küheylan, koşmana bak sen! Çatlarsan, doğuran kısrak utansın!

Yolumuz açık olsun. Allah hepimizin yardımcısı olsun.

Girişimcilik Politikaları Konferansı

13 Kasım 2012, Ankara

Son yıllarda Amerika Birleşik Devletleri ile ekonomik işbirliği alanımız hızla genişliyor. Çalışmaların birçoğu da ülkemizde ve bölgemizde girişimciliğin geliştirilmesi üzerine odaklanmış durumda. Kısaca PNB olarak adlandırılan Yeni Başlangıçlar için Ortaklar Girişiminden, Küresel Girişimcilik Programı'na kadar birçok platformda Amerikalı dostlarımızla ortak projeler geliştirmeye başladık.

Burada da Sayın Büyükelçimizin bizlere çok büyük desteği var. Türkiye'nin potansiyelinin farkında ve Türkiye'yi gerçekten seven bir büyükelçi ile çalışmaktan son derece mutluyuz. Kendisine teşekkür ediyorum.

Küresel Girişimcilik Programı'na, yani GEP'e, ABD Ankara Büyükelçisi Sayın Riccardione ile 2011 yılında imzaladığımız mutabakat zaptı ile başladık. GEP, faaliyetlerini bizim desteğimizle, girişimcilik politikalarının tasarımı referans kurum haline gelen TEPAV yürüttü. Programın açılışını 2011 yılı Aralık ayında Sayın Başbakanımızın ev sahipliğinde 2. Global Girişimcilik Zirvesi'nde Sayın Biden yapmıştı.

Aradan neredeyse bir yıl geçti. Bugün geriye baktığımda, GEP'in Türkiye'de girişimcilik ekosisteminin gelişimine özel bir katkı yaptığını görmekten büyük mutluluk duyuyorum. GEP bu süreçte Amerikalı gazetecilerle girişimcilik haberciliği üzerine çalıştaylar, girişimcilik eğitimi üzerine seminerler, burada TOBB ETÜ'de yaptığımız Startup Weekend türü yarışmalar gibi bir dizi etkinlik gerçekleştirdi.

Bu etkinliklerin en önemlisi, Mayıs ayı sonunda ABD'den gelen 15 erken aşama yatırımcıdan oluşan Girişimcilik Delegasyonu oldu. Bu yatırımcıları TOBB Genç Girişimciler Kurulu üyesi Türk melek yatırımcılarla beraber aynı masaya oturttuk ve Türk girişimcilerinin sunumlarını izlettik. Delegasyon sayesinde Türk girişimcileri Amerikan yatırımcılarla uzun süreli mentörlük ve yatırım ilişkileri kurdular.

Amerika'dan bir girişimcimize gelen ilk melek yatırımı da geçen ay açıkladık. Önümüzdeki yıl GEP'in faaliyetlerini yurt sathına yaymayı planlıyoruz. Bu çerçevede GEP yerel kalkınma ajanslarıyla çalışıyor. İlk çalışma İzmir Kalkınma Ajansı'yla beraber hazırlanan İzmir Girişimcilik Strateji Belgesi oldu. Bu sürece diğer ajanslarla devam edeceğiz. Bizim görmek istediğimiz resim bu. Bu birliktelik, girişimcilerimizdeki bu dinamizm Türkiye'de girişimciliğin gelişimi için çok önemli.

Bu resim çok önemli, çünkü cidden çok kritik bir dönemden geçiyoruz. Tarihte belli başlı kırılma noktaları vardır. Her kırılma noktası da ciddi değişiklikleri beraberinde getirir. 21. yüzyılın daha başlarında peş peşe önemli kırılma noktaları yaşadık, yaşamaya da devam ediyoruz. 2008 yılında patlak veren küresel kriz, günden güne bir yılan hikâyesine dönüşen Avrupa'daki mali kriz ve yanı başımızda Arap ülkelerindeki dönüşüm, artık küresel arenada yeni aktörlerin ipi göğüsleyeceğinin işaretini verdi.

Bu süreçte Türkiye şimdiden hızla büyüyen ve dönüşen ekonomisi, dinamik nüfusu ve cesur müteşebbisleriyle bölgesinin ve dünyanın önemli aktörlerinden biridir. Aslında Türkiye'nin ekono-

mik dönüşümünün izlerini 1980'lere kadar götürebiliriz.

Son 30 yılda attığımız adımlarla, Türkiye kırsal ekonomiden sanayi ekonomisine geçti. O zamanlar yılda 3 milyar dolar ihracat yaparken, bugün haftada 3 milyar dolar ihracat yapıyoruz. İhracatımızın yüzde 90'ı tarım ürünleriydi, şimdi yüzde 90'dan fazlası sanayi ürünleri. Bugünün Türkiye'si, dünyanın 16., Avrupa'nın ise 6. büyük ekonomisi. İtalya ve Çin arasındaki coğrafyada, en güçlü serbest piyasa ekonomisine ve özel sektöre sahibiz.

Türkiye ekonomisini bugünlere girişimcilerimiz getirdi, Türkiye'yi çok daha iyi yerlere taşımak da yine girişimcilerimizin elinde. Çünkü girişimcilik yüzyılında yaşıyoruz. Ve girişimcilik, zenginlik demektir.

Zenginleşmek isteyen girişimci sayısını arttırmak zorunda. Sovyet cumhuriyetleri tek bir kurşun yemeden çöktü. 2. Dünya savaşından sonra Almanya ve Japonya girişimcileriyle ayağa kalktı. Şimdi biz de atılım yaptık. 1,5 milyon girişimcimiz var. Ama hala yeterli değil. 120 milyonluk Japonya'nın girişimci sayısı 6 milyon. Bizim de girişimci sayımızı hızla artırmamız gerekir.

Çünkü, girişimci demek yeni bir ekmek kapısı demek, girişimci demek refah demek, girişimci demek umut demek, huzur demek, ilerlemek demek.

Bizler de TOBB olarak, Türkiye'de girişimciliğin geliştirilmesi için birçok çalışma başlattık. Girişimciliğin zayıf olduğu bölgelerde çalışıyoruz. Girişimci olma konusunda sıkıntı yaşayanlara destek oluyoruz. Bunun için 2 önemli yapı oluşturduk.

İlk olarak Türkiye'nin en örgütlü Kadın Girişimciler Kurulu'nu kurduk. Amacımız kadın girişimci sayımızı artırmak, hatta erkek girişimci sayısı ile kadın girişimci sayısını eşitlemek. Şu anda Türkiye'de ne kadar girişimci var biliyor musunuz? 1 milyon 500 bin. Ancak bunların sadece 75 bini kadın girişimci. Ülkemizde kadınların istihdam içindeki payı da % 25.

Altını çizerek belirtmek istiyorum, tek kanatla uçamayız. Kızlar evde otursun anlayışını sileceğiz, başka yolu yok. Bu Türkiye başta olmak üzere tüm bölge ülkeleri için bir zihniyet devrimidir. Müslümanlar olarak kadınlarımızın erkeklerden bir farkı olmadığını göstermeliyiz. Onları iş hayatına kazandırmalıyız.

Çünkü biz Müslümanlar, Peygamberimiz Hazreti Muhammedi örnek alırız. Onun gösterdiği yol bizler için kutsaldır. Nasıl 1500 yıl önce Mekke'nin en büyük tüccarı peygamberimizin eşi Hz. Hatice ise, şimdi de bizlerin eşleri, kızları aynı başarıları göstermelidir. Kadın Girişimciler Kurulumuz bu sebeple son derece kritik. Aramızda temsilcileri de var. Hepinizle gurur duyuyorum.

Öte yandan yine Türkiye'nin en örgütlü Genç Girişimciler Kurulu'nu faaliyete geçirdik. Ülkemizin yarısı 28 yaşın altında. Çok genç bir nüfusa sahibiz. Bu potansiyelimizi iyi kullanmamız lazım. Genç Girişimciler Kurulu da bu potansiyeli harekete geçirmek üzere gençlere girişimcilik ruhunu kazandırıyor.

Girişimcilerimize destek olmak, onların ufku genişletmek amacıyla bir yandan da kapasite geliştiriyoruz. Bu güne kadar Melek Yatırımcılık ve girişim sermayesi konusunda Türkiye'de büyük adımlar atıldı. Biz de TOBB bünyesinde "girişim sermayesi sektör meclisini" kurduk.

Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan, ülkemizde melek yatırımcılığın önündeki engellerin kaldırılmasına destek verdi ve iş meleklerine vergi teşviki verilmesinde önemli katkıları oldu. İnanıyoruz ki, bu teşviklerle melek yatırımcılık ülkenin dört bir yanında şaha kalkacak, biz de TOBB olarak melek yatırımcılığın Anadolu'ya yayılması için inisiyatif üstleneceğiz.

Son dönemde TÜBİTAK ve KOSGEB de girişimcilerimize kaynak sağlamak üzere ciddi bir atılım yapıyor. Bu kaynakların da üyelerimize en etkin şekilde ulaşması için ciddi bir çaba sarf

ediyoruz. Ve belki girişimcilerimize en büyük hizmetimiz içinde bulunduğumuz TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesidir. Bakın, TOBB ETÜ farklı bir üniversitedir. Türkiye’de girişimciliğin geliştirilmesi amacıyla kurulmuş ilk üniversitedir.

Bu doğrultuda birçok mezunumuzu, yenilikçi girişimciler olarak iş hayatına kazandırmanın gururunu yaşıyorum. Girişimcilerimize yol gösterecek, çalışma ortamı sağlayacak, hatta onlara finansman sağlayacak TOBB ETÜ GARAGE adını verdiğimiz inkubasyon merkezini de kurduk. Burada girişimcilerimizin yeni fikirlerini karlı yatırımlara dönüştürmeyi sağlayacağız.

Bugün de burada Türkiye’de girişimcilik politikalarını konuşacağız. Biliyorsunuz, 3 yıldır Türkiye’de girişimcilik haftasına destek veriyoruz. Ankara’da doğal olarak işin politikasını konuşuyoruz. Sağolsun tüm ilgili kurumlarımız girişimciliği destekleyecek araçlar geliştiriyorlar. Bunlar arasında koordinasyon nasıl olmalı, özel sektörle bu destekler nasıl istişare edilmeli diye tartışacağız. İstanbul’da Girişimcilik Forumu’nda girişimcilerimizle bir araya geleceğiz. Girişimciliği asıl onlardan dinleyeceğiz.

Bu konferansa katılan ve çalışmalarını ile girişimciliğe katkı sağlayan herkesi yürekten kutluyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. İyi ki girişimcisiniz, iyi ki varsınız.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü Zirvesi 15 Kasım 2012, İstanbul

Bugün aramızda, dünya turizmine yön veren, dünya turizminin yüzde 91'ini (-ki yaklaşık 890 milyon kişilik turist ve 900 milyar dolarlık turizm hacmini) temsil eden 55 ülkeden, 300'den fazla yabancı, toplam 1,200'e yakın misafirlerimiz var.

Siz değerli dostlarıma İstanbul'da ev sahipliği yapmaktan dolayı büyük bir memnuniyet duyuyorum. Dünya turizm zirvesi için İstanbul'u seçerek en uygun tercihi yaptığımız kanaatindeyim. İstanbul dünya tarihinin en kadim şehirlerinden birisidir.

Dünya tarihine yön vermiş 3 imparatorluğun başkenti olmuştur. İstanbul, 8 bin yıllık yerleşim, 2,670 yıllık şehirleşme ve 1,600 yıllık başkent olma tarihine sahiptir. Her millet farklı bir dilden seslenmiştir. Ama tarihçi Philip Mansel'in deyişiyle, "tüm dünyanın arzuladığı bir şehir" olmuştur.

İstanbul'un meydana getiren yapılarda, Mısır'ı, Roma'yı, Atina'yı, Girit'i, Trabzon'u, Kudüs'ü, Truva'yı, Babil'i, Efes'i görürsünüz. Ve nihayet Mukaddes Emanetler İslam'ın manevî esintisini taşır bu kadim şehre. Böylece İstanbul, tüm medeniyetleri içinde barındıran gerçek bir dünya şehri olma payesi kazanır.

Ümit ediyorum ki sizler İstanbul'u gezip ve tanıma fırsatı bulacaksınız. Ama sanmayın ki, bu kısa sürede İstanbul'u tanımak mümkündür. Binlerce yılın getirdiği bu muhteşem mirası, bu şehirlerin kraliçesini, bu Yeni Roma'yı, bu Yeni Kudüs'ü, bu Der Saadet'i, bu Dünyanın Merkezini, bu insanlığın batmayan güneşini gezip tanımak için bir kaç gün yetmez.

Turizm sektörünün hem iktisadi hem de insani boyutları var. İktisadi boyutta turizm, küresel ekonomik durgunluğa karşı bir çıkış noktasıdır. Son yılda küresel turizm faaliyetleri yüzde 50 büyümüştür. Halen 1 milyar kişi olan uluslararası turist sayısının, 2020'de 1,3 milyara çıkması bekleniyor. Yani önümüzdeki 7 yılda turizmde 300 milyar dolar ilave gelir fırsatı doğacaktır.

İnsani açıdan baktığımızda, turizm küresel barışı kolaylaştırır. Zira insanlar bilmediğinden korkar, çekinir. Bildiği, tanıdığı insanlara yakınlık duyar. Büyük Türk şairi ve düşünürü Yunus Emre derki; Gelin tanış olalım, işin kolayın turalım. Sevelim sevilelim, dünya kimseye kalmaz.

Başkanlığını yaptığım TOBB, Türkiye'de özel sektörün tamamını kapsayan tek ve en büyük çatı kuruluşudur. Yurtdışındaysa, Atlantik ile Pasifik arasında özel sektörün yer aldığı her organizasyonun yönetimindeyiz. Milletlerarası Ticaret Odası, Avrupa Odalar Birliği, Akdeniz Odalar Birliği, İslam Ticaret-Sanayi Odası, Asya-Pasifik Ticaret-Sanayi Odaları Konfederasyonu bunlardan bazılarıdır.

Esasen yurtdışında bu kadar etkin olmamız, yurtiçindeki hem coğrafi hem de sektörel anlamdaki geniş temsil kapasitemiz sayesinde. Ülkemiz içinde sadece tüccar ve sanayiciler değil, turizm de Birliğimiz çatısı altında örgütlenmiştir. Aktif bir şekilde çalışan ayrı bir turizm sektör meclisimiz bulunmaktadır.

Turizm sektörünün Odalar bünyesinde temsil edilmesi, hem özel sektör içinde birliği sağlamaktadır, hem de yurtiçinde ve dışımda çok daha güçlü lobi faaliyetinde bulunmamıza imkan vermektedir. Bunun somut örneklerini geçtiğimiz yıllarda açık bir şekilde yaşadık. Mesela, ülkemizde turizm sektöründeki KDV oranı, dünyadaki en yüksek örneklerden biriydi. Bunun dünya ortalamasına düşürülmesini bu birlikte sayesinde sağladık.

Yine bu sayede yurtdışında da çok daha etkin çalışıyoruz. İşte, yine ilk defa Birleşmiş Milletler Turizm Örgütü'nün yönetimine girerek, Türkiye turizmini temsil etme imkanı bulduk. Özel Sektör Başkan Yardımcılığını TOBB olarak yürütüyoruz. Buna paralel olarak BM Turizm Örgütü Genel Kurulu, tarihinde ilk defa olarak TOBB öncülüğünde İstanbul'da gerçekleştiriliyor.

TOBB olarak turizm sektörüne özel bir önem veriyoruz. Zira turizm, ekonomimize 2 önemli alanda, istihdam ve döviz geliri anlamında büyük katkı sağlamaktadır. Ama bizim için turizm, sadece iktisadi anlamda değil, tarihi eserleri restore etmede, çevreyi korumada, kısaca Türkiye'yi güzelleştirmek, sosyalleştirmek ve daha yaşanabilir kılmak ve Türkiye'yi tanıtmak için de, altın bir sektör konumundadır.

Turizm sektörü Türkiye için dünya çapında bir başarı öyküsü olmuştur. 1995 yılında turizm gelirinde dünyada 22'inci olan ülkemiz bugün ilk 10 arasındadır. Şimdiki hedefimiz 2023 yılı için 50 milyon turist ve 50 milyar dolar turizm geliridir. Bu hedef iddialı gelebilir. Ama ulaşacağımıza inanıyorum. Zira Türkiye öyle bir servetin üzerinde oturuyor ki, dünyada benzeri yok. Sadece deniz, güneş ve kum değil.

Bunun ötesinde tarih ve kültür burada, uygarlık bu topraklarda doğmuş.. Anadolu sahillerinde.. İlk para nerde basılmış? Camcılık nerde başlamış? Ticaret, borsa ilk nerde ortaya çıkmış. Antik uygarlıklar burada.. Roma, Bizans burada. Selçuklu, Osmanlı burada. Bu kadar birbirine benzemez ama bu kadar çok kültürleri barındıran başka bir ülke daha var mı dünyada?

İpek Yolu burada. Hıristiyanlık dünyaya buradan yayılmış. İlk kiliseler St. Paul, St.Peter burada. Meryem Ana burada. Noel Baba bile buralı. Doğa turizmi deseniz Kapadokya gibi bir dünya mucizesi, Karadeniz ve Akdeniz yaylaları burada. Anadolu'nun taşı toprağı altın aslında. Sağlık turizmi deseniz, başka bir ülkede bu kadar çok şifalı su, kaplıca yok. Sağlık turizminde şu anda yılda ortalama 130 bin civarında turist sağlık turizminden faydalanıyor. 2023 hedefimiz, Türkiye'ye yılda 1 milyon sağlık turisti çekmek ve sağlık turizminden 20 milyar dolar döviz girdisi sağlamak.

Biz Türk özel sektörü olarak bu hedefe odaklandık. Çalışmalarımızda yalnız değiliz. Kültür ve Turizm Bakanımız sayın Ertuğrul Günay ile birlikte kamu-özel sektör arasında güçlü bir sinerji meydana getirdik. Sayın Bakanımızla birlikte özellikle son yıllarda Türkiye turizmi her yıl yeni rekorlar kırarak hale geldi.

Öyle ki, sadece yurtiçinde değil, yurtdışında da sayın Bakanımız devamlı takdir ediliyor. Ödüllere layık görülüyor. Herhalde uluslararası arenada alınmadık ödül bırakmadı diye düşünüyorum. Ayrıca hatırlatmak isterim ki, sayın Bakanımız sadece turizm değil, kültür bakanı da. Ve bu 2 önemli görevin her ikisini de en iyi şekilde üstleniyor.

Aramızda muhakkak daha önce Türkiye'de bulunmuş, Anadolu şehirlerini gezmiş olanlarınız olacak. Bir de şimdi bakın, Anadolu'nun her yerinde müzelerimizin ve sergilenen eserlerin sayısında ciddi artış oldu. Hem müzelerimiz geliştiriliyor, hem de kültür yayınlarının sayısı ve kalitesi artıyor. Harran'da Urfa'da, Gaziantep'te büyük arkeolojik müzeler devreye giriyor. Dünya'nın en büyük mozaik müzesi Gaziantep'te açılıyor.

Üstelik bir taraftan da Anadolu'dan kaçırılan çok sayıda eser, Sayın Bakanımızın gayretleri ve çalışmalarlarıyla yeniden bu topraklara kazandırıldı. Bu vesileyle özel sektörümüz ve camiamız

adına kendilerine şükranlarımı sunuyorum.

Öte yandan altyapı anlamında da Türkiye, bu turizm potansiyelini hayata geçirecek donanımına kavuşuyor. Türkiye'nin havacılık sektöründe varış noktası ve hizmet ağının yaygınlığı bakımından dünyanın 10 ülkesi arasında girdiği söylenmektedir.

Türk Hava Yolları 2003'ten bu yana ciro bakımından 5 katına, uçak sayısı bakımından 4 katına çıktığı. Anadolu'da hemen her yere uçakla ulaşım mümkün artık. 10 yıl önce hiç olmayan Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı uzunluğu 2015'e kadar 3 bin km'ye 2023'te ise 10 bin km'ye çıkarılacak.

Biz hem kamu hem de özel sektör olarak, Turizm'de 2023 yılında dünyada ilk 5'e girme hedefine odaklandık ve bunun için çalışıyoruz. Bu iddialı hedefin, Anadolu'daki turizm potansiyelinin harekete geçirilmesiyle yakalanabileceğine inanıyoruz.

Halen mevcut 1 milyon yatak kapasitesinin yüzde 85'i, 12 ilimizde yoğunlaşmış durumda ve bu yapının değişmesi gerekiyor. Kentsel dönüşümde turizm önemli belirleyici konumda ve bu zirve vesilesiyle bu konunun tartışılacak olmasından memnuniyet duyuyoruz.

Daha güzel ve yaşanabilir şehirler için, yerel yönetimler turizmi daha fazla ciddiye almalı ve karar alma mekanizmalarının içinde tutmalı. Zira turizm, şehirlerin markalaşmasına hız verir. Ve markalaşmış şehirler hem iktisadi hem de sosyal açıdan öne çıkarlar.

Bugün Türkiye'de turizm ile kentsel dönüşümü başarmış çok güzel yerel idareler, ilçeler mevcut; Beypazarı, Safranbolu, Hamamönü gibi. Dolayısıyla burada ortaya çıkacak görüş ve tartışmaları ülkemizdeki yerel temsilcilerin iyi izlemesini ve şehir planlarını buna göre gözden geçirmelerini öneriyorum. Zira kentlerin rekabetçilik endeksi, ekonomik potansiyeli, girişimcilik ve yaşanabilirlik seviyesi kadar kent turizminin geldiği nokta da o şehrin başarı ya da başarısızlık öyküsünü belirliyor.

Türkiye turizminde en çok tartışılan konulardan biri, her şey dahil sistemidir. Yerel esnaf ve müteşebbislerimiz, bu uygulamadan mağdur olmaktadır. Ancak bu sistem, ne yazık ki şehirlerimizin, beldelerimizin yaşanabilir olmaması nedeniyle ortaya çıkmıştır. Ve bu sorun ortadan kalkmadan da bu sistemin uygulamadan çıkması pek mümkün görünmemektedir. Biz Türkiye'nin özel sektörü olarak bu zirveden çıkacak fikirlere ve sonuçlara büyük önem veriyoruz. Takip edeceğimiz politikalarda kullanmak istiyoruz.

Bu düşüncelerle sözlerime son vermeden önce, böyle değerli ve küresel bir topluluktan bir ricamız olacak. Türkiye'nin en güzel ve gelişmiş şehirlerinden biri olan İzmir, 2020 Expo için aday. 1 yıl sonra yapılacak seçimde, bu büyük organizasyonu en iyi şekilde üstlenecek kapasiteye sahip olduğuna tüm kalbimle emin olduğum İzmir için destek vermenizi özellikle rica ediyoruz. Bu zirvenin sektörümüz ve ülkelerimiz için hayırlı olmasını diliyor, katılımlarınız ve katkılarınız için teşekkürlerimi sunuyorum.

Boğaziçi Bölgesel Ortaklık Zirvesi

13 Aralık 2012, İstanbul

Bir Asya şehri olan, bir Avrupa şehri olan, bir dünya şehri olan, şehirlerin sultanı İstanbul'a hoş geldiniz. Öncelikle, yüksek himayeleri ile Zirve'yi onurlandıran Sayın Cumhurbaşkanımıza şükranlarımı sunuyorum. Bugün aramızda, Türkiye'nin küresel kriz sonrası en hızlı toparlanan ülke olmasında büyük payı olan, ekonomi yönetiminde artık bir dünya markası haline gelen Başbakan Yardımcımız Sayın Ali Babacan bulunuyor. Türkiye'nin özel sektöre dayalı hızlı büyümesinin mimarı sayın Başkan Yardımcımıza Türk özel sektörü adına teşekkür ediyorum.

Ve bu organizasyonun liderliğini üstlenmiş çok kıymetli büyüğüm Sayın Ali Coşkun burada. Yabancı konuklarımız belki bilmiyor olabilir. Sayın Ali Coşkun;

- Hem özel sektörde çok başarılı bir çalışma geçmişine sahiptir,
- Hem özel sektörün çatı örgütü TOBB'un iz bırakan başkanlarından biri olmuştur,
- Hem de 2002-2007 arasında Sanayi-Ticaret Bakanlığı yapmıştır.

Sayın Ali Coşkun'un bakanlığı döneminde, Türk sanayisi yılda ortalama yüzde 8.5, ticaret hacmi yüzde 9.3 gibi, dünyaya parmak ısırtan bir büyüme performansı sergilemiştir.

Sayın Ali Coşkun'un deneyim ve bilgisi ile hayata geçen bu organizasyon için kendisini yürekten tebrik ediyorum.

Ayrıca, katılımları ile bu platformu zenginleştiren devlet adamlarına ve tüm konuklarımıza da Türk iş dünyası adına teşekkür ediyorum.

3. Boğaziçi Bölgesel Ortaklık Zirvesi, küresel değişim sürecinde çok isabetli bir tema seçerek bizleri bir araya getirdi; "Küresel Düzenin Yeniden Yapılandırılmasında Avrasya'nın Potansiyeli". Şunu açık yüreklilikle söylüyorum; böyle seçkin bir topluluğun bu organizasyonda bir araya gelmesi, tek bir şeye işaret ediyor:

Artık bölgemizdeki tüm kesimler, küresel dönüşümün çok keskin ve derin olacağını görüyor. Ve yine bölgemizdeki her kesim, yeni dünya düzeninde Avrasya bölgesinin kilit rol oynayacağına inanıyor. Küresel ekonomideki sorunların ve Avrupa'da devam eden borç krizinin tüm dengeleri altüst ettiği bir dönemde, bölgemizin yükselen gücü, burada ortaya konuyor. Avro krizi ve Arap Baharı'nın getirdiği son gelişmeler, iktisadi ve politik belirsizliğin bir süre daha devam edeceğini göstermektedir.

Yeni bir düzen ve yeni bir güç dengesi kurulmak üzeredir. Aslında küresel değişimin sinyalleri yaklaşık 20 yıldır görünüyor. Son 20 yıldır küresel sistemin merkezi, batıdan doğuya doğru kayıyor. 20 yıl önce dünya üretiminin sadece yüzde 32'si doğu coğrafyasındaydı. Bugünse bu oran yüzde 45'e yükselmiş durumdadır. Küresel ekonomik ve siyasi sistemin merkezi batıdan doğuya kayıyor.

İşte bu süreçte, küresel güç dengesi, Avrasya coğrafyasının merkezinde, yani bizim bölgemizde odaklanacaktır.

Bu sürecin sonunda, Avrasya coğrafyası olarak bizim ağırlığımızın ne olacağını belirleyecek olursa, bizim atacağımız adımlardır.

Bu ortamda Avrasya coğrafyasının birlikte hareket etmesi, ortak geleceğimizi şekillendirmek adına, hayati bir görev haline gelmiştir. Coğrafyamızdaki tüm ülkelerin, petrole bağımlılığını azaltmış, üretim yapılarını çeşitlendirmiş, piyasalarını rekabete açmış, küresel sisteme bütünleşmiş ekonomiler haline gelmeleriyle, bölgemizde huzur ve istikrar ortamı güçlenecektir.

Türk işadamları olarak bizler, siyasi ve iktisadi istikrarın olmadığı bir ortamda, kalkınmanın ve refahın olamayacağını çok iyi biliyoruz. Önce makro yapı düzelecek ki, mikro düzeyde, yani özel sektörde işler düzelsin. Özel sektörün iş ve yatırım ortamı düzelsin ki, ülke içinde müteşebbis insanlar ortaya çıkabilsin. Müteşebbisler olsun ki, üretim, yatırım, istihdam sağlansın. Zira bu çağda ülkeleri zenginleştiren esas güç, müteşebbisleridir.

Bakın Almanya'ya, Japonya'ya. 2. Dünya savaşından tamamen yıkılmış bir vaziyette çıktılar.

Ama güçlü bir özel sektörleri, köklü bir müteşebbis kültürleri vardı. Bu sayede toparlandılar. Aynı başarıyı bizler bu coğrafyada niye göstermeyelim. İşte Türkiye örneği ortadadır. Petrol yok, doğalgaz yok. Ama buna rağmen, İtalya ile Çin arasındaki geniş coğrafyada, en güçlü özel sektör, en büyük sanayi üretim kapasitesi ve ihracatı burada.

Bunu, Türk özel sektörü, Türk müteşebbisleri sağladı. Nasıl başardık; iç piyasamızı rekabete açtık. İş ve yatırım ortamını iyileştiren reformlar yaptık. Avrupa Birliği ile yaptığımız gümrük birliği sayesinde sanayi sektörlerimiz küresel piyasalara entegre oldu. Ve en az bunlar kadar önemlisi, demokrasimizin kalitesini artırdık.

Çünkü demokrasi olmazsa, müteşebbislerin kendilerini geliştirecekleri güvenli ve hür ortam doğmaz. Demokrasi olmazsa, sadece petrol ve doğalgaz halkları zengin etmiyor. Refahı topluma yaymıyor, istikrarı sürdürülebilir kılmıyor.

Türkiye'nin bu açıdan bu coğrafya için önemli bir ilham kaynağı olabileceğini düşünüyorum. Çeşitlenmiş ekonomisiyle, dinamik girişimcileriyle ve son 30 yılda yaşadığı dönüşümle Türkiye'nin, bölge ülkelerine aktaracağı önemli deneyimler olduğuna inanıyorum.

Küresel değişim sürecinin yönünü belirleyecek üç temel unsur var ki, bunların tamamında Avrasya coğrafyası çok büyük avantaja sahiptir. Bunlardan birincisi enerjidir. Enerji artık sadece ekonomi politikalarını değil, küresel siyaseti, ülkelerin dış ilişkilerini de doğrudan etkileyen en önemli unsur haline gelmiştir. Dünya enerji kaynaklarının merkezi ise Avrasya coğrafyasıdır.

Bugün dünya petrol rezervlerinin yüzde 80'i, yine dünya doğalgaz rezervlerinin yüzde 80'i merkez Avrasya coğrafyasındadır. Bu hem küresel ekonomi politikalarına, hem de küresel siyasete yön vermek açısından çok büyük bir imkândır.

Küresel değişimde ikinci önemli konu tarım ve gıda kaynaklarıdır. Gıda artık en az enerji kadar stratejik bir ürün haline gelmiştir. Geçtiğimiz yıl dünyada fiyatı en çok artan 10 emtianın 3'ü enerji ürünü iken, 4'ü tarım ve hayvancılık ürünü oldu. Zira son 10 yılda, sadece Çin ve Hindistan'da 1,5 milyar insan, köyden kente göçerek, orta gelir seviyesine çıktı. Yani bu 1,5 milyar insan tarım üreticisi iken, tüketici haline geldi.

Artık ülkeler kendi nüfuslarını besleyebilmek için bazı tarım ürünlerinin ihracatını kısıtlar noktaya geldi. Tarım ve gıdanın önemi önümüzdeki süreçte hızla artacak. Bu süreç, dünya nüfusunun 7'de birini barındırmasına rağmen, ekilebilir arazinin dörtte birine sahip olan Avrasya Coğrafyasına, büyük imkânlar sunuyor. Küresel dönüşümün yönünü etkileyecek üçüncü ve en önemli unsur ise beşeri sermayedir. Özellikle genç nüfus, önümüzdeki sürecin en önemli unsuru olacaktır.

Bugün Amerika kıtasının tamamı ile Avrupa'da 15 yaş altı genç nüfusun toplamı 280 milyon kişidir. Merkez Avrasya'da ise bu rakam 300 milyonun üzerindedir. Ancak, bu büyük gücün avantajına dönüşebilmesi sadece ve sadece kaliteli eğitimle mümkün olacaktır. O nedenle, önümüzdeki süreçte hızla üzerine eğilmemiz gereken bir konu da eğitimdir.

Bugün size sadece TOBB Başkanı olarak hitap etmiyorum. Size aynı zamanda coğrafyamızda yer alan Türkiye, İran, Afganistan, Pakistan, Azerbaycan ve 5 Orta Asya Cumhuriyetinin iş dünyasını kapsayan Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret ve Sanayi Odası'nın Başkan Yardımcısı ve 57 İslam ülkesi iş dünyasını bir araya getiren İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası'nın Başkan Yardımcısı olarak hitap ediyorum. Biz iş dünyası temsilcileri, hala iş yapabileceğimiz, ortaklıklar kurabileceğimiz çok alan olduğunun bilincindeyiz.

Bu coğrafya içinde ticaretin kolaylaştırılmasını, ekonomik işbirliği ve karşılıklı yatırım ilişkilerinin geliştirilmesini; kapsamlı ve çok boyutlu bir süreç içinde ele almalıyız. Temel amacımız refah ve istikrarın kalıcı olarak tesisidir. Güzel bir söz var: "Talih hazır olanlara güler". Yine büyük İskender'in bir sözü daha var: "talih cesaretli olanlara güler". Güneşin yeniden doğudan doğmaya başladığı bu süreçten en güçlü çıkmak için bizim yapmamız gereken iki şey: değişime hazır olmak ve cesur adımlar atmaktır.

Bu ortamda Avrasya coğrafyasının birlikte hareket etmesi, ortak geleceğimiz için hayati bir misyon haline gelmiştir. Avrasya coğrafyasında hayata geçireceğimiz küresel projeler tüm dünyanın refahına ve barışına çok büyük katkı sağlayacaktır.

Tarihi İpek Yolu, Çin'den Akdeniz'e, Hint Okyanusu'na ve Avrupa'ya kadar uzanan coğrafyanın ekonomik atardamarıdır. Yükselen Asya ile Avrupa arasındaki konumumuzu güçlendirmek için, tarihi İpek Yolunun yeniden canlandırılmasıdır.

Ekonomilerimizi çeşitlendirmenin yanı sıra, aramızdaki bağlantıları güçlendirmeye de ihtiyacımız var. Bunun için de taşımacılık koridorlarımızı etkinleştirmeli ve ürünlerin fiziki dolaşımını kolaylaştırmalıyız. Bunu başardığımız takdirde ekonomilerimiz birbirine bağlı hale gelecektir.

Sınırlarımızdan geçen her bir konteynır, bizi birbirimize daha fazla bağlayacaktır. Konteynır geçmeyen yola, boru hattı yapmanın doğru olmadığını, ekonomik entegrasyonu tabana yaymadan istikrara kavuşamayacağımızı görmeliyiz. İpek Yolu'nu karayollarıyla, otobanlarıyla, geniş tren ağlarıyla, ulaşım hatlarıyla, enerji koridorlarıyla, doğalgaz boru hatlarıyla yeniden uyandırmalıyız.

Böylelikle Hazar, Karadeniz ve Akdeniz birbirine bağlanacak; insanlar, mallar, enerji kaynakları, fikirler ve kültürler bu yollar üzerinden gelip gidecek, bölgemiz küresel ekonomiye daha güçlü bir şekilde entegre olacaktır.

Daha önce değişik platformlarda ifade ettiğim gibi, İpek Yolu'nun yeniden canlandırılması bir nostalji değil, küresel ekonomideki değişimin zorunluluğudur.

Ulaştırma ve lojistiğin en önemli rekabet unsuru haline geldiği küresel ekonomide, tarihi İpek Yolu'nun yeniden canlandırılması ülkelerimizin küresel ulaşım koridorları içindeki konumunu güçlendirecektir. Ayrıca şunu da unutmamalıyız; küresel ulaşım güzergahının ülkenizden geçmesi demek, güvenlik ve istikrar demektir. Çünkü küresel ekonominin düzgün işlemesi için, küresel ulaşım yollarının açık önemli bir unsurdur.

Tüm bu saydığım hususların, gümrük geçişlerimizi standart ve öngörülebilir hale getirmede, bir önemi olmayacaktır. Gümrük Kapıları Modernizasyonu konusunda, TOBB olarak önemli deneyimler edindik. Türkiye'de kara gümrük kapıları, Kamu-Özel Sektör Ortaklığı ile Birliğimiz tarafından modernize ediliyor.

Türkiye'nin Bulgaristan, Irak, Suriye ve Gürcistan sınırındaki 6 kapısının modernizasyonunu tamamladık. Diğer sınır kapılarımızın modernizasyonu çalışması da devam ediyor. Modernize ettiğimiz kapıların geçiş hacimleri 4 katına çıktı. Bekleme süreleri yarıya düştü. Ticaretin önündeki engelleri kaldırmak ve modern gümrük geçişlerini sağlamak için bu deneyimlerimizi tüm bölge ülkeleri ile paylaşmaya hazırız.

Birbirimizi rakip olarak değil, bir bütünün, birbirini tamamlayıcı unsurları olarak görmeliyiz. Aynı yolun yolcuları olmalıyız! Unutmayalım ki, ülkelerimizin refah ve istikrara kavuşabilmesi için aramızdaki ticaretin artması gerekiyor.

Artan ticaret, ortak coğrafyamızdaki barış ve istikrarı kalıcı hale getirecektir. Zira ticaret yapan, savaşı konuşmaz. Ticaret, huzur ve refah getirir. Umutla ifade etmek isterim ki, yaşamakta olduğumuz hızlı küreselleşme çağında, bu geniş coğrafyada ortak bir refah alanı yaratmak hepimizin elindedir.

Türkiye-Avrupa Birliği Karma İstişare Komitesi

20 Aralık 2012, Ankara

Bu toplantıyı Türk özel sektörünün kalbinde, TOBB merkez binasında yapma kararı verdiğiniz için, öncelikle sizlere teşekkür ediyorum. Siz değerli dostlarımı görme ve burada ağırlama fırsatı bulduğum için de, ayrıca mutluluk duyuyorum.

Bu vesileyle, Nobel Barış Ödülü'nü kazanan Avrupa Birliği'ni, sayın Başkanlar nezdinde tebrik ediyorum. Esasında geç kalınmış olmasına rağmen, AB'nin nihayet bu ödüle layık görülmesinden sevinç duydum. Bu ödülde, Avrupa Birliği fikrini ortaya atan, uygulamaya koyan, Birliğin genişlemesi ve derinleşmesi sürecine katkı sağlayan tüm siyasetçi ve bürokratların de katkısı var. Bu ödül, Avrupa Birliği liderlerine, Birliğin değerlerini bir kez daha hatırlatır. En azından böyle olduğunu umuyorum.

Avrupa Birliği'ne Türkiye'nin üyeliği, Avrupa Birliği'nin kurulması kararı kadar önemlidir. Avrupa Birliği'nin üzerine inşa edildiği değerlerin, tüm Kıta tarafından benimsenmesi açısından önemlidir. Avrupa Kıtasının bütünleşmesi çabaları için önemlidir. Kısaca, Avrupa Birliği için, Avrupa Kıtası için ve elbette Türkiye için önemlidir. Zira AB, iktisadi ve siyasi olduğu kadar, bir barış projesidir. AB'nin kurulmasıyla, Avrupa Kıtasında başlayan barış sürecinin temel direğidir.

Dolayısıyla, 1960 yıllarda Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini tasarlayan liderlerimizi saygıyla anmak istiyorum. Onlar, AB'nin değerlerini korudular. AB için ve Kıtamız için doğru kararı verdiler. Birliğin kurucularının fikirlerine sahip çıktılar, daha da ileri taşındılar. Önce Ankara Anlaşmasını ve sonra da Katma Protokolü tasarlayıp, müzakere edip, uygulamaya koydular. Sosyal ve ekonomik taraflar ile sivil toplum kuruluşlarını, Türkiye-AB ilişkilerinin bir parçası olarak gördüler. Gerçek bütünleşmenin aktörlerini, sürecin içine dahil etmeye karar verdiler. Bunun sonucu olarak, Gümrük Birliği ile birlikte, Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi de kurulmuş oldu.

Aradan geçen 16 yılda Komitemiz, siyasetçilerimizin çizdiği çerçevede, Türkiye-AB ilişkilerine katkı sağladı. Bu vesileyle, başta mevcut eş başkanlar olmak üzere, görev yapmış tüm üyelere teşekkür ediyorum. Komitemiz, Türkiye ve AB ekonomik ve sosyal tarafları ile sivil toplum kuruluşları arasında diyalog tesisinde, birlikte çalışma anlayışında önemli katkılar sağladı.

Aslında Türkiye'yi AB'ye yakınlaştırdı. Türkiye tarafında siyasilerimiz de bizi yalnız bırakmadı. Sadece toplantılarımızda değil, yurtiçi ve dışındaki ortak girişimlerimizde de daima destek oldular. Sayın Bakanımız, Bakan olduktan sonra, tüm toplantılarımıza iştirak etti. Sayın Bakanımıza Türkiye AB ilişkilerine inandığı ve sürece sivil toplum kuruluşlarının dahil etme kararlılığı gösterdiği için teşekkür ediyorum. Sayın Bakanımız, Türkiye'yi ileri taşıyacak, 2023 vizyonunu gerçekleştirecek çok önemli bir projenin de sorumluluğunu üstlendi. Biz de Sayın Bakanımızın Türkiye'yi AB'ye yakınlaştıracak çabalarına destek vermeye devam edeceğiz.

Ben burayı bir dost meclisi olarak görüyorum. O nedenle de görüşlerimi samimi bir açık bir şekilde söylemeyi tercih ediyorum. AB kanadından, AB kurumlarının çalışmalarımıza katılım düzeyi bizi mutlu etmiyor. Biz, AB kurumlarının daha üst düzeyde temsil edilmesini bekliyoruz. Toplantı-

larımıza katılmaları onlar için zaman kaybı değil. En az şu an yaptıkları çok önemli işler kadar, bu toplantıya katılmaları da önemlidir. Çünkü entegrasyonun gerçek aktörleri burada. Bu komitede bir araya geliyor. Bu komite üyeleri destek bekliyor. Cesaret bekliyor.

Yazdığı raporların, aldığı tavsiye kararlarının AB politikalarında dikkate alınmasını istiyor. Katılımcı demokrasi, hatta müzakereci demokrasi bunu gerektirir. Bundan sonra bu kişilerin bizimle daha yakın çalışacaklarını ümit ediyor ve bekliyorum. Bu konuyu özellikle takip edeceğim. Hepimiz bir gerçeği kabul etmeliyiz; AB üyelik süreci Türkiye'nin siyasi, sosyal ve ekonomik modernizasyonu için itici bir güç ve reçetedir. Bu nedenle, biz ilişkilerin, başlangıçta belirlendiği gibi, tam üyelik hedefiyle tekrar canlandırılması ve hızlandırılması gerektiğine inanıyoruz.

Teknik konularda mesafe almamız, siyasi kararlarla kilitlenmemesi gerekir. Sonuçta, Avrupa Birliği için de Türkiye önemlidir. AB ile birlikte hareket eden bir Türkiye AB'nin de menfaatindedir. New York Times gazetesinin dünyaca tanınan yazarı Tom Fridman geçenlerde akşam yemeğinde misafirimdi. O akşamki sohbetimizde bana şunu söyledi. Avrupa Kıtasına yatırım yapacak olsam, Türkiye Bonosunu tereddütsüz satın alırdım. Bu arada satın almak istemediği ülke bonosunu söylemeyeceğim.

Avrupa Birliği'nin özellikle de Avro Bölgesinin ciddi ekonomik sorunlarla uğraştığının biliyoruz. Sorunların aşılmasında, son dönemde cesaret verici adımlar atılıyor. Belki daha hızlı hareket edilebilir. Ancak, gördüğümüz kadarıyla, AB bu krizi bir fırsat haline getirmeye çalışıyor. Ekonomik ve parasal politikalar ile mali politikalarında yeni bir yönetim sistemi inşa ediyor.

Komşumuz Yunanistan'ın borç krizini aşmasına destek veren kararlar, Avro Bölgesinin geleceğine umutlu bakmamızı sağlıyor. Ben AB'nin içinde bulunduğu borç krizini aşacağına inanıyorum. Hafta başında ABD'deydim. IMF ile görüştüm. Amerikan Ticaret Odası Başkanı ile görüştüm. Özellikle, Yunanistan'ın Avro Bölgesinde tutulmasına dönük AB liderlerinin gösterdiği kararlılık, bizde olduğu gibi, orada da gelecek için umut oluşturdu. Aynı şekilde, ekonomik ve parasal birliğin yönetim yapısının güçlendirilmesi yönündeki adımlar da çok önemseniyor.

Biz, başkan yardımcısı olduğum Eurochambres'ta da, Yönetim Kurulu Üyesi olduğum Milletlerarası Ticaret Odasında da Avro Bölgesi krizini konuşuyoruz. Krizin aşılması yönünde başlangıçta, yavaş ve tereddütlü adımlar atıldı. Ama şimdi artık doğru kararlar alınıyor. Buna hepimizin ihtiyacımız var.

Ancak, Avro Krizinin aşılmasında hiç yapılmaması gereken şey, AB'nin içe kapanmasıdır. Avrupa Komisyonu'nun tavsiye ettiği şekilde, genişleme süreci fırsat olarak görülmeli. Genişleme sürecinin, AB ekonomilerine getirdiği katkı, gereksiz popülist yaklaşımlarla ihmal edilmemeli. Hiçbir siyasi gerekçe, hiçbir popülist yaklaşım, ekonomik büyümenin ve istihdam artışının önüne geçmemeli. Sonuçta, hayatın gerçekleri istihdamdır, geçimdir, sağlıktır ve eğitimidir.

Avrupa Komisyonu'nun, AB ekonomisinin durgunluktan çıkması, büyümesi, istihdam imkânlarının artırılması ve daha rekabetçi olması olmasına dönük stratejilerine bakın. Vize uygulaması için önerdiği değişikliklere bakın. Bunların hiçbirinde içe kapanma yok. Avrupa Komisyonu, AB'nin genişlemesi sürecine de benzer yaklaşım gösteriyor.

Genişlemenin AB ekonomisi için yararlı olduğunu söylüyor. AB liderlerinin her halde ilk dikkate almaları gereken referans dokümanları, Avrupa Komisyonu'nun hazırladıkları dokümanlardır. Diğer taraftan, Avrupa Birliği'nin güney ve güney doğusundaki komşularında yaşanan tarihi dönüşüm süreci, AB'nin dış politikasında da daha güçlü olmasını gerektiriyor.

Bu ülkelerdeki değişim dinamiklerine destek olma sorumluluğu var. AB'nin "yumuşak gücü"nü daha fazla farkına varması ve bunu öne çıkarması gerekir. Tunus'ta, Mısır'da, Libya'daki değişim

sürecine destek verilmesi gerekiyor. Aynı şekilde, Suriye'de yaşanan insanlık trajedisine daha fazla seyirci kalınmaması gerekir.

100 binden fazla insan sığınmak üzere Türkiye'ye kaçtı. Aynı şekilde Irak'ta da Ürdün'de de sığınmacılar var. Suriye'deki katliam, ikinci Bosna olmaya doğru gidiyor. Dur denilmesi lazım. Buna seyirci kalanlar, yarın belki kendi ülkelerindeki seçimi kazanabilir. Ama, gelecekte hiç de olumlu anılmayacakları kesin.

Bölgemizdeki bu değişim süreci, AB'ye dış politikada, daha çok sorumluluk yüklüyor. Türkiye ile diyalog daha da güçlendirilmeli. Ahde vefa ilkesine sadık kalınarak, Türkiye-AB katılım süreci engellenmemeli. Dolayısıyla, AB'ye verilen Nobel Barış ödülü, Avrupa ekonomisinin gerçekleri ve MENA Bölgesindeki tarihi dönüşüm süreci, Türkiye-AB katılım sürecinin hızlandırılmasını gerektiriyor. Bu gerçekleri görmezden gelemeyiz. Başımızı kuma gömerek bu sorumluluklardan kaçamayız. Birlikte çalışmak zorundayız.

Türkiye'nin AB katılım sürecini hızlandırmak zorundayız. Pozitif Gündemin getirdiği iyimserlikten yararlanmalıyız. TOBB, Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu ve Ekonomi Bakanlığı olarak, biraz önce bahsettiğim tarihi, ekonomik ve siyasi sorumluluklarımızı göz önünde tutan bir proje hazırladık. Türk ve AB üyesi ülke firmalarının, Mısır, Tunus ve Filistin'de birlikte iş yapmalarını sağlıyoruz. Projemiz AB ve Türk iş çevrelerinden büyük ilgi gördü.

300'ün üzerinde firma katılmak için müracaat etti. Birlikte çalışmak için bu ve benzeri projeleri artırmalıyız. Sivil toplum diyalogu, öğrenci değişim gibi projeleri hazırlamalıyız. Bunları yaparken de, her iki tarafta da insanların gönlünü kazanmak gerekiyor.

Erasmus programından yararlanma hakkını kazanan bir öğrenci, vize gerçeği ile karşı karşıya kalarak hayal kırıklığı yaşamamalı. Bir AB üyesi ülkeye fuara katılmak üzere parasını ödeyip stant kiralayan ve ürünlerini gönderen işadamı, vize almayla ilgili sıkıntıların getirdiği olumsuzluklarla karşılaşmamalı. Zira bu vize konusu, kurmak istediğimiz entegrasyona yakışmıyor. Zaten ilişkilerimizin hukuki boyutuyla da hiç uyumuyor.

2 ay önce Avrupa Komisyonu, yıllık olağan genişleme stratejisini ve ilerleme raporunu açıkladı. Türkiye ile ilgili ilk rapor 1998 yılında hazırlanmıştı. Aradan geçen 15 yılda Türkiye'nin milli geliri 270 milyar dolardan 780 milyar dolara, kişi başı geliri 4 bin dolardan 10 bin dolara, kişi başı gelirin AB ortalamasına oranı yüzde 25'den yüzde 50'ye yükseldi.

AB üyesi olmadan sağladığımız bu gelişmeye öncelikle dikkatini çekmek isterim. İkinci olarak şunu da gözden kaçırmayalım. Türkiye'de reform sürecinin ivme kazanması, katılım müzakereleri sürecinin yeniden canlandırılması ile bağlantılıdır. Bu düşüncelerle sözlerime son verirken, geldiğiniz için sizlere teşekkür ediyor, hepinize saygılarımı sunuyorum

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Genel Kurulu 22 Aralık 2012, İstanbul

Çeyrek asırdır, Türk şirketlerinin küresel pazarlara entegrasyonu için çalışan DEİK'in 2012 Genel Kurulu'na hoş geldiniz. DEİK ailesinin bu büyük buluşmasına katıldığınız için Yönetim Kurulumuz adına sizlere teşekkür ediyorum. Bugün genel kurulumuza davet ettiğimiz her bir kişi için bir ağaç dikiyoruz. DEİK yıl boyunca harcadığı kâğıdın on katını, sizlerin katılımları sayesinde, doğaya geri kazandıracak.

Kıymetli misafirler,

Geleceğin küresel başkenti İstanbul'da, bugün bu salonda;

- 200'den fazla ülkeye ihracat yapan tüccarlarımız var.
- Avrupa'da tüketilen her dört televizyondan ve beyaz eşyadan birini üreten, otomotivin anavatanına araba satan sanayicilerimiz var,
- Sibirya'nın -40 derece soğuşunda toplu konut, Fas'ın 40 derece sıcaklığında rafineri yapan müteahhitlerimiz var,
- Bombay'da, Macaristan'da havaalanı işleten, Katar'da, Tunus'ta, Makedonya'da havalanını inşa eden müteşebbislerimiz var,
- Küresel piyasalarda milyar dolarlık satın almalar yapan Türk şirketlerinin yöneticileri var,
- Türkiye'nin ürettiklerini karada, denizde, havada dünyanın dört bir köşesine taşıyan lojistikçiler var.
- Sağlık turizmiyle, eğitim hizmetleriyle, yazılımla-bilişimle, Türkiye'yi cazibe merkezi haline getirmeye azmetmiş hizmet ihracatçıları var,
- Dünyada gücünü hissettirmeye başlayan Türk diasporasının üyeleri var,

Sayın Başbakanım,

Bu gurur ve iftihar dolu günde, teşriflerinizle bizleri onurlandırdınız, her zaman yanımızda oldunuz. Vizyonunuzla bizlere heyecan ve moral verdiniz. Sizin liderliğinizde ekonomi yönetiminin hayata geçirdiği büyüme vizyonu, iş dünyamızın küresel arenada kendini göstermesini sağladı. DEİK ailesi olarak size ve ekibinize teşekkür ediyorum.

Değerli dostlarım,

Az önce faaliyet filminde 2012 çalışmalarımızı izlediniz. Rona Bey de 2013 yılında planladığımız çalışmaların yol haritasını çizdi. Ben de Cumhuriyetimizin 100. yılında hayalini kurduğumuz Türkiye'ye ulaşmak için, DEİK'in planlarının bir kısmını, sizlerle paylaşmak istiyorum.

Tarihçiler, Osmanlı İmparatorluğu'nu incelerken önemli bir noktaya vurgu yaparlar. Aslında Osmanlı Beyliği Anadolu'daki en güçlü beyliklerden biri değildi. Ama diğer Beylikler zayıflayıp, çökerken, Osmanlı güçlendi ve yükseldi. Çünkü Osmanlı Beyliği, diğer beyliklerden farklı olarak dışa yöneldi. Etrafındaki coğrafyanın sunduğu fırsatlara odaklandı.

Böylelikle hem hızla büyüdü ve güçlendi, hem de birliği sağladı. Rahmetli Özal'ın temellerini attığı DEİK, Osmanlı'nın bu modelini benimseyerek büyüdü. Sizin getirdiğiniz küresel vizyonla, geniş katılımı ve kapsayıcı yapısıyla, Türk özel sektörünü tüm dünyaya taşıdı. Bu sayede işte bu gurur tablosu oluştu. Türk iş dünyasının "küresel düşünene" ve şu anda bu salonda bulunan 40 kuruluştaki DEİK çatısı altında bir araya geldi. Bugün burada; bu kadar farklı kurumu bir araya getiren; bir tek neden, bir tek irade ve bir tek inanç var:

- 2023 yılında Türkiye'nin adını dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına yazdırmak,
- Bayrağımızı yurtdışında dalgalandırmak,
- milli markalarımızla dünyanın her köşesinde var olmak.

Biz bunları başaracağımıza inanıyoruz. İnşallah bir gün gelecek, dünyada her evde, mutlaka Türkiye'de üretilmiş bir ürün kullanılıyor olacak. Merhum Ziya paşanın ifadesiyle, "Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz".

Bakın, 2002 yılında TOBB Genel Kurulu'nda Türk özel sektörü olarak kendimize şu hedefleri koymuştuk: 2010 yılında ihracatımız 100 milyar doları aşacak, kişi başına gelirimiz 10 bin dolara ulaşacak.

O gün ilk bizim dile getirdiğimiz bu hedefleri ulaşılmaz bulanlar oldu. Oysa biz Türk girişimcileri, kendi gücümüzü biliyorduk. Allah'a hamdolsun ki, her iki hedefimize de ulaşmakla kalmadık, bunların üzerine çıktık. Bugün bu salonda bir araya gelenler, "Türklerin girişimci ruhunu" tüm dünyaya gösterdi. Müteşebbis insanlarımızın dinamizmi, Türkiye'yi çok daha ileri noktalara taşıdı.

Sayın Başbakanım, Değerli Üyelerimiz,

Bildiğimiz, alıştığımız küresel sistem değişiyor. Güçlü bildiğimiz ekonomiler sallanıyor, güçlü görünen yapılar yıkılıyor. Dün oyunu kurma iddiasında olanlar, bugün kendi kartlarını bile okuyamıyor. Kimsenin öngöremediği bu hızlı değişim sürecinde, kimse neyin nasıl şekilleneceğini öngöremiyor.

Değişimin merkez üssü, Türkiye'nin tam ortasında bulunduğu bu coğrafya. Batımızdaki ülkeler ekonomik krizlerle boğuşurken, güneyimizde ve doğumuzdaki ülkelerde siyasi krizler yaşanıyor. Bu bölgede, son 10 yılda yakaladığı siyasi ve iktisadi istikrar ile öne çıkan tek bir ülke var; Türkiye.

Herkesin kendi sorunlarına odaklandığı bu süreci iyi değerlendirmeliyiz. Batımızda en büyük tüketim pazarı Avrupa, doğumuzda en büyük üretim pazarı Asya var. Kuzey ve güneyimizse en büyük enerji kaynaklarına sahiptir. Hepsinin ortasında Türkiye var. Bu coğrafi avantajı güçlü fiziki ve beşeri altyapıyla, iş ve yatırım dostu mevzuatıyla, dinamik müteşebbisleriyle birleştirdiğimizi bir düşünün şimdi. İş dünyası olarak, kamu olarak ortak akılla ve birlikte çalışarak, bu sancılı sürecin sonunda kazanan oluruz.

DEİK buna katkı sağlamak üzere tabanını genişletti ve vizyonunu yeniledi. Bu sayede Türkiye'yi büyütme ve Türkiye'yle büyümeye devam ediyor. Son 10 yılda Türkiye'nin küresel gücünün artmasına, nüfuz alanının genişlemesine katkıda bulduk. Nerede bir Türk Büyükelçiliği varsa, hangi ülkede bayrağımız dalgalanıyorsa, orada bir iş konseyi kurduk, ikinci bayrağı diktik. 2002 yılında 58 olan iş konseyi sayısını 112'ye çıkardık. Uluslararası Muhatap Kuruluş sayısını 39'dan 105'e taşıdık.

Temsil tabanımızı genişlettik. Kurucu Kuruluş sayımız 2002'de 8 iken bugün 40 oldu. DEİK'in hem gücünü artırdık, hem hizmet tabanını genişlettik, hem de verimli kıldık. DEİK'in bütçesini 4 kat, üye sayısını 6 kat, etkinlik sayısını 9 kat artırdık.

Dün kısıtlı sayıda işletmeye hizmet verirken, kapılarını Anadolu'ya, KOBİ'lere açtık. 129 Oda ile işbirliği anlaşması yaptık. Latin Amerika'yı, Afrika'nın uzak ülkelerini, Pasifik'in hızla büyüyen ülkelerini Anadolu ile tanıştırdık. İstanbul'a sıkışmadık; Isparta'da Brezilya'yı, Artvin'de Cezayir'i, Mersin'de Vietnam'ı, Adana'da Rusya'yı anlattık. Dün iki dilde çalışan DEİK'i, yedi dilde hizmet verir hale getirdik. Üyelerimize daha iyi hizmet verebilmek amacıyla, TİKA'yla, KOSGEB'le, TÜBİTAK'la işbirliği anlaşmaları imzaladık.

Sayın Başbakanımızın talimatıyla kurulan, Yatırım Destek-Promosyon Ajansı ve Yurtdışı Türkler-Akraba Topluluklar Başkanlığı ile en fazla ortak çalışma gerçekleştiren iş dünyası kuruluşu olduk. DEİK, etkin ve aktif çalışan kurumsal yapısıyla, Türk iş dünyasının önde gelen kuruluşlarının temsil edildiği ve yönettiği, şemsiye kuruluş haline geldi.

Bu süreçte bize destek veren, yanımızda olan, bizimle beraber olan, Ekonomi Bakanımız Sayın Zafer Çağlayan'a huzurlarınızda teşekkür ediyorum. DEİK'in büyüme sürecinde bize hep olumlu katkı yapan, AB katılım sürecine sivil toplumun katılımını sağlayan, Avrupa Birliği Bakanımız Sayın Egemen Bağış'ı da ayrıca tebrik ediyorum.

Sayın Başbakanım,

Yurtdışında yaşayan Türkleri bir güç olarak bir araya getirmek amacıyla, Dünya Türk İş Konseyini, sizlerin himayelerinde kurduk. "Biz artık göçmen işçi topluluğu değiliz, gurbet ve gurbetçilik dönemi bitmiştir" dedik. "Diaspora" kavramının fikri ve fiili takipçisi olduk. Bu alandaki ilk kapsamlı strateji geliştirme çalışmasını gerçekleştirdik. İlk kopyasını da bizzat size arz ettik. Teveccüh gösterdiniz, talimatlarınızla Türk diasporası da milli strateji haline geliyor.

Hükümetimizden diasporamıza yönelik faaliyet göstermek üzere bir kamu kurumu oluşturulmasını talep etmiştik. Ne mutlu ki, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı kuruldu. Devletimizle diasporamız arasındaki köprü olma hedefimizde başarı sağladık. Artık daha örgütlüyüz. İlk 3 yılımızı farkındalığı artırmaya, hükümetimizle beraber politika belirlemeye ve ilk diaspora örgütlenme adımlarına ayırdık. Şimdi, önümüzdeki 3 yıl "icraat" dönemi olacak.

Sayın Başbakanım, Kıymetli Üyeler,

90'lardaki kayıp ve ıstırap dolu yıllardan sonra, son 10 yılda yakaladığımız istikrar ve büyüme, ekonomide kat ettiğimiz mesafe, hepimizi sevindirmektedir. Dünyanın bugünkünden çok farklı bir geleceğe doğru ilerlediği yarınlardaysa, yerimizin nerede olacağı yine bizlere bağlı. Türkiye'nin düşük gelir liginden, orta gelir ligine çıkması 50 yıl sürdü. Şimdi yüksek gelir ligine çıkmayı hedefliyoruz. Bunu başarmak için, gelecek 10 yıl, geçtiğimiz 10 yıldan daha fazla çalışmak zorundayız. Bunun için 10 öncelikli adımı belirledik.

Birincisi, 50 bin olan ihracatçı sayısının, 2023 yılına kadar 70 bine çıkarılmasına katkı sağlayacağız. Bu çerçevede "KOBİ İhracat Okulu" projesini hayata geçiriyoruz. Türkiye genelinde bugüne kadar hiç ihracat yapmamış 5 bin KOBİ'ye ihracat yapmalarına yönelik eğitimler vereceğiz.

İkinci olarak, 5 kritik sektörde, Makine, Tekstil, Tarım, Elektrik – Elektronik, İnşaat Malzemeleri alanlarında, Ekonomi Bakanlığı ile birlikte, uluslararası rekabetçiliği geliştirme projeleri hazırlayacağız.

Üçüncüsü;

- Türkiye'nin tarım ve gıda ihracatının artırılması,
- Latin Amerika, Afrika, Hindistan ve Çin başta olmak üzere Hedef ve Öncelikli Ülkelere yönelik analitik projeler hazırlanması,
- Yenilikçi kümelenmeleriyle yüksek katma değerli ihracatın artırılması
- ve "geleceğin ihracat sektörlerinin" belirlenmesi gibi kritik öneme sahip konularda stratejiler belirleyeceğiz.

Dördüncü olarak, yeni kurduğumuz "Küresel Enerji İş Konseyi" ile Enerji Sektörünün dışarıdaki gücü olacağız. Zira 2023 yılında 125 bin megawatt'lık kurulu güce sahip olmalıyız. Bunun için gerekli yabancı yatırımların Türkiye'ye çekilmesinde, Enerji Bakanlığımızın koordinasyonunda, yurtdışında, Enerji Takımları projesini gerçekleştireceğiz.

Beşincisi, yeni kurduğumuz Uluslararası Lojistik İş Konseyi ile Türkiye'nin lojistik rekabetçiliğini artıracaktır. TOBB olarak başlattığımız Büyük Anadolu Lojistik Projesi ve Londra-İslamabad treni projeleriyle bu alandaki sıkıntıların çözümüne katkı vereceğiz.

Altıncı adım, bir başka yeni konseyimiz olan Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyimiz ile lider Türk şirketleri çıkaracağız. Ekonomi Bakanlığımız ile birlikte; hangi alanlarda yatırım ve şirket satın alımı yaparsak, daha başarılı olacağımızı inceleyeceğiz. Bu alanda Türkiye'nin en büyük 30 şirketini bir araya getirdik. 2023 yılında yurtdışında 100 milyar dolar yatırıma sahip bir ülke olmayı hedefliyoruz.

Yedincisi, uluslararası müteahhitliğimizin gelişmesi için teknik müşavirlik sektörümüzü geliştireceğiz. Müteahhitlerimiz daha büyük başarılar imza atsınlar istiyoruz. Bu alanın hükümetimizce teşvik kapsamına alınmış olması, şirketlerimize büyük moral vermiştir. Bu iradeyle inşallah, 2023 yılında yıllık 100 milyar dolar müteahhitlik hizmeti üstlenme hedefini aşacağız.

Sekizinci adım, Türk Diasporasının güçlendirilmesi olacak. Yeni projeler üzerinde çalışıyoruz. 2023 yılında sayısı dünya genelinde 10 milyona yaklaşacak Türk diasporasının girişimci gücünün 100 milyar dolarlık bir güç olmasını hedefliyoruz.

Dokuzuncu adım; hizmetlerde "Mükemmeliyet Merkezi" olmaktır. Turizm, Sağlık, Eğitim, Film, Bilişim alanlarında dünya ihracat devi olmak istiyoruz. Şu an ülkemiz net hizmet ihracatçısı, 20 milyar dolara yaklaşan döviz gelirimiz var. Bunun inşallah 2023'te 100 milyar dolara ulaşmasını hedefliyoruz.

Son olarak da, nitelikli yabancı yatırım çekmek amacıyla, Kalkınma Bakanlığı ile imzaladığımız Kalkınma Ajansları İşbirliğini, Ekonomi Bakanlığımız ve Yatırım ajansımızla koordineli olarak, hayata geçirmeyi planlıyoruz.

İlk olarak Amerika'dan daha fazla yatırım çekmek için gerçekleştireceğimiz yeni özel sektör katkısı yöntemini Ekonomi Bakanlığımız ile birlikte yakında kamuoyuna açıklayacağız. Körfez bölgesi ile benzer bir çalışmaya başlıyoruz. 2023 yılında hedefimiz çeyrek trilyon dolarlık yatırım stoğunu aşmış olmak.

Değerli İş Konseyi Başkanlarım,

Sizler bulunduğunuz makamlara seçilerek geldiniz. Hayırlı olsun. Seçimle iş başına gelmek, temsil gücü verdiği gibi, sorumluluk da yükler. Sizler hepimiz kendi alanınızda başarılı, dünyayı tanıyan, tecrübeli ve vizyon sahibi girişimciler olduğunuz için bu makamlara seçildiniz. Sizler adeta Türk özel sektörünün büyükelçilerisiniz! Sizlerden bu bilinçle daha aktif ve "istikâmet üzerinde" olmanızı bekliyorum.

Bölgelerimizdeki ekonomik gelişmeleri yakından izleyerek şirketlerimizin fırsatlardan istifade etmesini sağlamalı ve Türkiye'nin lobisini yapmalısınız.

Değerli dostlarım,

Sizlerin huzurunda DEİK'in başarı öyküsünü yazanlara;

- DEİK Yönetim, İcra ve Denetim Kurulu Üyelerine,
- Kurucu kuruluşlarımıza,
- İş Konseyi Başkanlarımıza,
- DEİK Üyelerine ve çalışanlarına en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Hedeflerimize ulaşma yolunda, devletimizle, işadamlarımızla, üniversitelerimizle ve milletimizle el ele verip, var gücümüzle hizmet etmemiz, yarınlarımıza umutla bakmamızı sağlayacaktır. İşte, DEİK'in misyonu budur.

Sayın Başbakanımıza ve Sayın Bakanlarımıza bugün bizlerle birlikte oldukları ve her zaman destek verdikleri için, camiamız adına teşekkür ediyorum. Genel Kurulumuzun hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Bu vesileyle, ölümünün 76. Yıldönümünde, merhum Akif'i de rahmetle anıyorum. Ve onun şu güzel dizeleriyle sözlerime son veriyorum. Girmeden tefrika bir millete, düşman giremez; Toplu vurdukça yürekler, onu top sindiremez.

Sektörel Ekonomi Şurası

25 Aralık 2012, Ankara

Bizim için çok özel bu günde, teşrifleriyle bizleri onurlandıran Başbakan Yardımcımıza ve Bakanımıza camiamız adına teşekkür ediyorum. Kamu-Özel sektör dayanışmasını sağladılar ve bu çağdaş vizyonlarıyla bizlere heyecan ve moral verdiler.

İş ve yatırım ortamını iyileştiren pek çok düzenleme, sayın Bakanlarımızla birlikte sağlanan iş-tişare ve diyalog ortamı sayesinde hayata geçti. Türkiye en hızlı reform yapan ülkeler arasında yer aldı. Ekonomi yönetiminde meydana getirdikleri büyüme vizyonu, iş dünyamızın küresel arenada kendini göstermesini ve başarılı olmasını sağladı.

Bugün bu salonda reel sektörlerimize yön veren, ekonominin büyümesini, istihdamı, ihracatı ve yatırımı sağlayan, ülkemizin önce gelen tüccarları, sanayicileri, yöneticileri ve müteşebbisleri var. Karşımızda, tüm Türkiye'nin iftihar duyması gereken bir tablo var. Etrafımızdaki ülkelerin hemen hepsinde şirketler zordayken, devlet yardımlarıyla ayakta kalırken, işte bu camia Türkiye'nin küresel krizi arkasında bırakmasını sağladı. Yatırımda, üretimde, istihdamda ve ihracatta kriz öncesi seviyeleri çoktan geride bıraktık. Şimdi hedefimiz, bu müthiş performansı daha da artırarak devam ettirmek.

Çünkü;

- 2023 yılında Türkiye'nin adını dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına yazdırmak istiyoruz,
- milli markalarımızla dünyanın her köşesinde var olmak, bayrağımızı taşımak istiyoruz
- dünyada her evde, Türkiye'de üretilmiş bir ürün kullanılmasını istiyoruz.

Biz bunları başaracağımıza inanıyoruz. Zira "Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz". 2002 yılında TOBB Genel Kurulu'nda Türk özel sektörü olarak kendimize şu hedefleri koymuştuk: 2010 yılında ihracatımız 100 milyar doları aşacak, kişi başına gelirimiz 10 bin dolara ulaşacak. O gün ilk bizim dile getirdiğimiz bu hedefleri ulaşılmaz bulanlar oldu.

Oysa biz Türk girişimcileri, kendi gücümüzü biliyorduk. Sonuçta her iki hedefimize de ulaşmakla kalmadık, bunların üzerine çıktık. İşte bu salondaki insanlar ve onların temsil ettiği bu büyük camia, bizim girişimci ruhumuzu tüm dünyaya gösterdi. Yürekten inanıyorum, bu müteşebbis insanlarımızın dinamizmi, Türkiye'yi çok daha ileri noktalara taşıyacaktır.

2023 hedeflerine koşarken iki temel yaklaşımı benimsemeliyiz. Birincisi, yüksek istihdam üreten geleneksel sektörlerimizi muhafaza etmeliyiz. İnşaat, tekstil-konfeksiyon, demir-çelik, perakende, turizm, gıda ve daha pek çok geleneksel sektörümüz bizim için vazgeçilmezlerdir. Ancak odaklanmamız gereken nokta, bu sektörlerde bir üst üretim zincirine çıkmak olmalı.

İkinci temel yaklaşım, geleceğin sektörlerinde, mesela bio-teknoloji, nano-teknoloji, yapay zeka alanlarında var olmaktır. Böylece teknoloji ithal edip tüketen, değil, üretip, ihraç eden ülke haline gelmektir. Zira bakın dünyaya. Bildiğimiz, alıştığımız küresel sistem değişiyor. Güçlü bildiğimiz ekonomiler sallanıyor, güçlü görünen yapılar yıkılıyor.

Batımızdaki ülkeler ekonomik krizlerle boğuşurken, güneyimizde ve doğumuzdaki ülkelerde siyasi krizler yaşanıyor. Herkesin kendi sorunlarına odaklandığı bu süreci iyi değerlendirmeliyiz. Batımızda en büyük tüketim pazarı Avrupa var. Doğumuzda en büyük üretim pazarı Asya var. Kuzey ve güneyimizdeyse devasa enerji kaynakları var. Biz bunların tam ortasındayız. Önümüzdeki yepyeni bir fırsat penceresi aralanıyor. Bu coğrafi avantajı; güçlü fiziki ve beşeri altyapıyla, iş ve yatırım dostu mevzuatıyla, dinamik müteşebbisleriyle birleştirdiğimizi bir düşünün şimdi.

İş dünyası olarak, kamu olarak ortak akılla ve birlikte çalışarak, bu sancılı sürecin sonunda kazanan oluruz. İşte bizler burada, bunu sağlamak için toplandık. 60 sektörü kapsayan, sorunlar ve çözüm önerileri raporumuz, Türkiye’de başka örneği bulunmayan bir çalışmadır. Atlantik ile Pasifik arasındaki iş dünyasının oluşturduğu her uluslararası kurumun yönetiminde yer alan biri olarak, şunu rahatlıkla iddia edebilirim ki, bu çalışmanın dünyada benzeri yoktur.

Sadece sorunları dile getirmekle kalmadık, çözüm önerilerimizi paylaştık ve ilgili kurumları belirledik. Bu toplantının ardından, her bir kamu kurumu bazında ayrıca derlenmiş olan 60 sektörün sorunları ve önerileri, bu kurumlara ayrı ayrı gönderilecek. Bu benzersiz çalışmada emeği geçen sektör meclislerimizin kıymetli başkanlarını ve meclis üyelerimizi yürekten tebrik ediyorum.

Zaman zaman şunu görüyorum. Yurtdışı kuruluşların hazırladığı pek çok yüzeysel ve Türkiye’nin gerçekleriyle uyuşmayan raporlara pek itibar ediyoruz. Asıl masamızın üzerinde durması gereken, burada dile getirilen çok önemli sorunlardan hangisini çözebiliriz diye her gün dikkate almamız gereken çalışma işte budur. İnşallah bu çalışma, sadece özel sektörümüz için değil, kamu idaremiz için de, daha güçlü bir ekonominin yol haritası olur.

Türk özel sektörünün asli temsil mekanizmaları olan, Odalar, Borsalar ve Sektör Meclisleri olarak, biz bunların takipçisi olacağız. Bu düşüncelerle sözlerime son verirken, Sayın Başbakan Yardımcımıza ve Sayın Bakanımıza bugün bizlerle birlikte oldukları ve her zaman destek verdikleri için, camiamız adına teşekkür ediyorum. Şura’nın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Avrupa Birliği-Türkiye Odalar Forumu

15 Ocak 2013, Ankara

Türkiye-AB Oda Forumu Projemiz çerçevesinde düzenlediğimiz “Oda ve Borsaların AB-Türkiye Pozitif Gündemine Katkıları” konulu toplantıya hoş geldiniz. Türkiye-AB Oda Geliştirme Programları, Oda ve Borsalarımızın hizmet kapasitesinin gelişmesine çok ciddi katkı sağladı. Bu programları desteklediği için Avrupa Komisyonu’na teşekkür ediyorum.

Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği – EUROCHAMBRES- 2001 yılından itibaren, Oda ve Borsalarımızın gelişmesine, iş dünyamızın AB katılım sürecine hazırlanmasına destek veriyor. Bu destek somut projelerle sağlanıyor. Bu desteklerinden dolayı, Genel Sekreter Arnaldo Abruzzini nezdinde tüm EUROCHAMBRES çalışanlarına da ayrıca teşekkür ediyorum. Elbette bu projelerin hazırlanması ve uygulanmasında, Avrupa Birliği Bakanlığımız ile Merkezi Finans ve İhale Biriminin katkıları, Birliğimiz, Oda ve Borsa camiamız tarafından şükranla karşılanmaktadır.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığımız, Oda ve Borsalarımızın hizmet kapasitesini artıracak her türlü girişimlerimize, cesaret veriyor; destek sağlıyor. Ülkemizdeki iş ve yatırım ortamının gelişmesi çalışmalarına liderlik yapıyor. Sayın Bakanımıza ve tüm bakanlık çalışanlarına gösterdikleri bu çağdaş vizyondan dolayı teşekkür ediyorum.

Bugün iş dünyası için çok önemli bir projemizin tanıtımını yapıyoruz. Bu projemizle, Oda ve Borsalarımız, hizmet yelpazelerine yeni hizmetler ekliyor. Aynı zamanda, Avrupa Birliği üyesi ülkelerdeki Odalarla da ileriye dönük işbirliği zemini oluşturuyor.

Biz TOBB ve Odalar/Borsalar olarak son 10 yılda, iş dünyasına dönük hizmet yelpazemizi ve kapasitemizi, AB normları doğrultusunda hızla geliştirdik. Yeni hizmetler, yeni faaliyet alanları ve yeni kurumlar oluşturduk. Hem ulusal ve hem de uluslararası düzeyde etkinliğimizi artırdık.

Bu çerçevede hayata geçirdiğimiz önemli projelerden sadece bazılarını hatırlatmak isterim.

- Girişimci üniversite modelinin ülkemizde ilk örneği; TOBB ETÜ,
- Bağımsız iktisadi politikalar üretme merkezi ve düşünce kuruluşu; TEPAV,
- Dış ticaretimiz için ciddi destek sağlayan ve uluslararası model haline gelen, Kara Gümrük Kapıları Modernizasyonu şirketi; GTİ, Bu projede, Sayın Bakanımızın vizyonuyla kamu-özel sektör birlikteliğini bariz biçimde yaşıyoruz. Firmalarımız yaşıyor ve bundan doğrudan kazanç sağlıyor.
- Avrupa Birliği’nin desteğiyle 19 şehirde faaliyet gösteren Türkiye-AB İş Geliştirme Merkezleri; ABİGEM’ler ile, işletmelerimize kurumsallaşmada, ihracat yapmada, insan kaynaklarını geliştirmede destek sağlıyoruz.
- Oda/Borsa sisteminin mesleki eğitim konusunda aktif katılımını sağlayan, Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri Projesi; UMEM-Beceri’10, projesi ile işsiz gençlerimize beceri kazandırırken, aynı zamanda da işverenlerimizin nitelikli eleman ihtiyacına çözüm buluyoruz.

- Türkiye-AB Küresel İş Köprüleri Projesi, ile AB ve Türkiye'den işletmeleri bir araya getiriyoruz. Mısır, Tunus ve Filistin'de ortak projeler geliştirmelerine zemin sağlıyoruz.
- Yine Avrupa Birliği'nin desteği ile kısa süre sonra başlatacağımız "İşçi ve İşverenlerin Küresel Ekonomideki Değişimlere Uyum Yeteneklerinin Artırılması Projesi" ile işverenlerimiz ve işçilerimizi eğitiyoruz. Dünyadaki yeni eğilimlere hazırlıyoruz.

Bunların tamamı ve burada saymadığım onlarca hizmet, iş dünyasını, değişen küresel iş yapma ortamına hazırlık içindir. Ve elbette insanımızın zenginleşmesi içindir.

Türkiye-AB Oda Forumu Projemiz, 2001 yılından beri uygulamakta olduğumuz Oda geliştirme Programlarımızın dördüncüsüdür. Her dört programı da Avrupa Birliği'nin finansman desteği ile uyguladık. Her dört programın tasarımı ve uygulamasında EUROCHAMBRES ile çalıştık.

Türkiye-AB Oda Forumu Projemizin amacı,

- Oda ve Borsalarımızı AB üyeliğine hazırlamak,
- Türkiye-AB Sivil Toplum Diyalogu'na ve insandan insana temasa katkı sağlamak,
- ve Türkiye'nin AB üyeliğinin getireceği fırsatlar konusunda bilinç oluşturmaktır.

Projemiz iki bileşenden oluşuyor. Birinci bileşen daha ziyade Oda ve Borsa çalışanlarının teknik bilgi ve deneyimlerini güçlendirilmeyi hedefliyor. Aynı zamanda, işletmelerimizin AB üyelik sürecine hazırlık durumunu da görmeyi amaçlıyor.

Bu çerçevede, proje kapsamında bir dizi etkinlik gerçekleştiriyoruz.

- 40 Oda ve Borsa çalışmamız, AB konusundan eğitim programına katılıyor.
- Yaklaşık 3.000 firmaya anket uyguladık. Firmaların AB katılım sürecini ne kadar bildiklerini görmeye çalıştık. AB üyeliğine ne kadar hazır olduklarını sorduk. Ve elbette Türkiye'nin AB katılım sürecine nasıl baktıklarını öğrendik.
- 250 firmamıza detaylı bir anket uyguladık. Bu firmaların üretimlerinin AB mevzuatına uyumunu tespit ediyoruz. Bunun için Odalarımızdan 25 uzmanı eğitime tabi tuttuk. Uzmanlarımız, AB'den gelen uzmanlarla birlikte anketi bizzat uyguluyor. Uygulama sonunda, Çevre, İş Sağlığı ve İş Güvenliği, Tüketicinin Korunması, CE İşareti, Kimyasallar ve gıda sağlığı konusundaki AB mevzuatına uyum düzeylerini göreceğiz.
- AB üyesi ülkelerden 1.700 firmayı kapsayan bir çalışma yapıyoruz. Bu çalışma ile Türkiye'nin AB katılım sürecine AB iş dünyasının bakışını göreceğiz..
- EUROCHAMBRES Akademilerine oda ve borsalarımızdan 30 yöneticilerimizin katılımını sağlıyoruz. Oda ve borsa yöneticilerimiz, diğer ülkelerdeki en iyi uygulamalar hakkında bilgi sahibi oluyor. Deneyim ve bilgi değişimi sağlanıyor. Aynı zamanda, geleceğe dönük işbirliği için zemin hazırlanıyor.
- Oda ve Borsalarımızdan 60 uzman inceleme ziyaretleri için Belçika, Fransa, Avusturya ve Polonya'ya gidiyor. Bu ülkelerdeki odaların mesleki eğitim, dış ticaretin desteklenmesi, inovasyon ve KOBİ destekleme araçları, mesleki eğitim gibi uygulamalarını inceleyip, Türkiye'ye aktarması sağlanacak.

Projenin ikinci bileşeni ise Türk ve AB üyesi ülkelerden odaların 21 eşleştirme projesi ile bir araya gelmelerine destek sağlıyor. Bu çerçevede, Türkiye'den 41 oda ve borsamız, AB üyesi ülkelere 34 Oda ile eşleştirildi.

Eşleşme projeleri Türkiye'nin her bölgesine yayıldı. Örneğin, Batman ve Şırnak Gümülcüne

Ticaret ve Sanayi Odası ile eşleşti. Diyarbakır TSO İtalya'dan Prato Odası ile eşleşti. Eskişehir Sanayi Odası ile Kütahya TSO, Almanya'dan Stutgard Odası ile eşleşti. Trabzon Ticaret Borsası İspanya'dan Kaseres Odası ile eşleşti. Uzun Köprü Ticaret Borsası, Uzun Köprü TSO, Kavala TSO ve Romanya'dan Sibiu TSO ile eşleşti.

Bu eşleştirme projeleriyle, dış ticaret, inovasyon, kümelenme, tarımsal destekler, çevre ve mesleki eğitim konularında işbirliği geliştirilecek. İyi uygulamalar transfer edilecek.

2001 yılında, Oda Geliştirme Programını uygulamak için "sadece yabancı dil" kapasitesi olan Oda ve Borsa arıyorduk. O zaman, 10 oda ve borsa zor bulmuştuk. Oysa başta Oda Geliştirme Programları olmak üzere, uyguladığımız bir dizi eğitim programları sonucu, bugün Oda ve Borsalarımız birer hizmet üsleri haline geldi. Proje geliştiren ve uygulayan en önemli yerel kurumlar haline geldi.

Örneğin, 2011 sonu itibarıyla Oda ve Borsalarımız tarafından 440 proje uygulandı. Uygulanan projelerle, başta Avrupa Birliği olmak üzere, çeşitli kaynaklardan sağlanan finansman desteği ise 350 milyon Avro civarındadır. Yine, EUROCHAMBRES ile birlikte geliştirdiğimiz Oda Akreditasyon sistemiyle, bugün 130 oda ve Borsamız dünya standartlarında hizmet sunuyor. Biz onlara 5 yıldızlı oda ve borsalarımız diyoruz. Diğer oda ve borsalarımız da bu hizmet kervanına katılmak için yoğun bir çaba içinde.

Biz iş dünyası kuruluşları, Türkiye'nin AB'ye üyelik süreci için yoğun bir çaba içindeyiz. Türkiye'nin AB katılım sürecine de destek veriyoruz. Reform çalışmaları için gerekli mutabakatın oluşmasına daima destek veriyoruz. Üyelerimizin AB üyelik sürecine desteği, Türkiye ortalamasının çok üzerindedir. Geçen yıl Haziran ve Temmuz ayında firmalarımıza uyguladığımız ankette, Türkiye'nin AB Üyelğine desteğin hala yüzde 74 olduğunu memnuniyetle gördük.

Türkiye'de iş dünyası iktisadi dönüşüm için AB katılım sürecini son derece önemsiyor. AB katılım sürecini de destekliyor. AB üyelik süreci Türkiye'nin siyasi, sosyal ve ekonomik modernizasyonu için itici bir güç ve reçetedir. Bu nedenle, biz ilişkilerin, başlangıçta belirlendiği gibi, tam üyelik hedefiyle tekrar canlandırılması ve hızlandırılması gerektiğine inanıyoruz.

Teknik konularda mesafe almamız, siyasi kararlarla kilitlenmemelidir. Sonuçta, Türkiye Avrupa Birliği için de önemlidir. AB ile birlikte hareket eden bir Türkiye, AB'nin de menfaatindedir. Avrupa Birliği'nin, özellikle de Avro Bölgesinin ciddi ekonomik sorunlarla uğraştığını biliyoruz. Sorunların aşılmasında, son dönemde cesaret verici adımlar atılıyor. Gördüğümüz kadarıyla, AB bu krizi bir fırsat haline getirmeye çalışıyor. Ekonomik ve parasal politikalar ile mali politikalarında yeni bir yönetim sistemi inşa ediyor.

Komşumuz Yunanistan'ın borç krizini aşmasına destek veren kararlar, Avro Bölgesinin geleceğine umutlu bakmamızı sağlıyor. Ben AB'nin içinde bulunduğu borç krizini aşacağına inanıyorum. Atmakta olduğu adımlar bu yöndeki inancımızı güçlendiriyor.

Ancak, Avro Krizinin aşılmasında hiç yapılmaması gereken şey, AB'nin içe kapanmasıdır. Avrupa Komisyonu'nun tavsiye ettiği şekilde, genişleme süreci fırsat olarak görülmeli. Genişleme sürecinin, AB ekonomilerine getirdiği katkı, gereksiz popülist yaklaşımlarla ihmal edilmemeli. Hiçbir siyasi gerekçe, hiçbir popülist yaklaşım, ekonomik büyümenin ve istihdam artışının önüne geçmemeli. Sonuçta, hayatın gerçekleri istihdamdır, geçimdir, sağlıktır ve eğitimidir.

Avrupa Komisyonu'nun, AB ekonomisinin durgunluktan çıkması, büyümesi, istihdam imkânlarının artırılması ve daha rekabetçi olması olmasına dönük stratejilerine bakın. Vize uygulaması için önerdiği değişikliklere bakın. Bunların hiçbirinde içe kapanma yok. Avrupa Komisyonu, AB'nin genişlemesi sürecine de benzer yaklaşım gösteriyor. AB liderlerinin Avrupa Komisyonu'nun önerilerini dikkatle almasını bekleriz.

İslam Ticaret-Sanayi-Tarım Odası Yönetim Kurulu Toplantısı 5 Şubat 2013, İstanbul

Biz, Türk iş dünyası olarak, esasında çok şanslıyız. Hem müteşebbis dostu bir Başbakanımız var. Hem ekonominin kalbi olan ticaret hayatına yön veren, vizyon sahibi, bir Bakanımız var. Gümrük ve Ticaret Bakanımız sayın Hayati Yazıcı sağ olsun, her zaman olduğu gibi bugün de bizlerin yanında. Ve liderliği çalışmalarımıza ışık tutuyor. Kendisine teşekkür ediyoruz. Ayrıca, İslam Odasını her alanda destekleyen, geliştiren ve her zaman yeni projelerle İslam Odası çalışmalarına zenginlik katan, İslam Odası Başkanı Şeyh Salih Kamil'e de şükranlarımızı sunuyoruz.

Bildiğiniz üzere, 29 Kasım'da Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda ezici bir çoğunlukla Filistin Devleti'ne "üye olmayan gözlemci devlet" statüsü verilmiştir. Bu vesilesiyle, fazlasıyla hak ettikleri bağımsızlık mücadelesinde, çok önemli bir başarı sağlayan, Filistin halkını yürekten kutluyorum.

Dünyanın iktisadi ve siyasi anlamda yeniden şekillendiği, tarihi bir süreçten geçiyoruz. Küresel kriz, dünyadaki güç dengelerini değiştirdi. Dün güçlü olarak bilinen ülkeler, bugün eski güçlerinden çok uzaktadır. Dünyanın iktisadi ve siyasi ağırlık noktası, Atlantik'ten Pasifik'e doğru kayıyor. Dolayısıyla, yeni bir dünya düzeninin oluşması artık mümkün hale geliyor. Doğu Asya ve hatta Güney Amerika ülkeleri, bu durumdan faydalanıp, küresel güçlerini artırmaya çalışıyorlar.

İslam ülkeleri olarak, bizim de küresel sistemdeki ağırlığımızı artırmamız mümkün. Bizim de önümüzde yeni bir fırsat penceresi beliriyor. Ama şunu asla aklımızdan çıkarmayalım, talih sadece hazır olana güler. Önümüzdeki süreçte, aralarındaki işbirliğini geliştiren, ticaret ve yatırımlarını artıran ülkeler, yükselen ekonomiler olacaktır. O halde, daha zengin ülkeler olmak istiyorsak, daha huzurlu toplumlar olmak istiyorsak, birlik olmak ve birlikte çalışmak zorundayız.

Bizim inancımıza göre, hesap günündeki en ağır sorulardan biri de, bize verilen ömrün, bize tanınan vaktin nasıl kullanıldığıdır. İslam dünyasının kanaat önderleri olarak bu soruya hakkıyla cevap verebilecek miyiz? Sahip olduğumuz toprakları, doğal kaynakları, nüfusu ve üretim potansiyelini dikkate aldığımızda, İslam ülkeleri çok zengin. Ama bizler, bu zenginliği yeterince kullanmıyoruz.

İslam dünyası, dünya nüfusu içinde yüzde 23 paya sahip. Ama dünya üretiminin sadece yüzde 11'ini sağlıyoruz. Dünya ticaret hacmi içindeki payımızsa ancak yüzde 12'dir. Olması gerekenin yarısı kadar üretiyor ve kazanıyoruz. Bu olumsuz tabloyu değiştirmenin ilk adımı olarak, kendi aramızdaki ticareti geliştirmeliyiz.

İşte, Avrupa Birliği kendi arasındaki ticaret kurallarını ve malların serbest dolaşım esaslarını belirlemiş. Böylece Avrupa'da bir refah alanı meydana getirmiş. Biz ne yapıyoruz? Biz daha aramızdaki vize ve gümrük engellerini aşamadık. Ortak ticaret kurallarını çalıştıramadık.

Ülkelerimiz arasında ticaretin artırılmasının önemli bir mekanizması olan İslam Ülkeleri Arasında Tercihli Ticaret Sistemi anlaşması (TPS-OIC) bile daha yürürlüğe girmedi. Üye ülkelerin bu

anlaşmayı imzalamasını ve onaylamasını bekliyoruz. Kendi aramızda güçlü ekonomik işbirliğini oluşturamazsak, dünya ile nasıl entegre olacağız?

Benzer bir sıkıntı vize konusunda yaşanıyor. Bizler kardeşiz diyoruz. Peki kardeşler birbirini ziyaret ederken önceden izin mi alırlar? Aramıza bariyerler koyarak bölünmenin zamanı değil, birlik olup güçlenmenin zamanıdır. İşte bu noktada, İslam Odası olarak öncü rol oynamalıyız. Burada bulunan Oda Başkanı kardeşlerime de bir çağrı da bulunmak istiyorum. İş aleminin kanaat liderleri olarak, bu konulardaki süreçlerin hızlandırılmasında sorumluluk ve inisiyatif almalıyız. Hem ülkelerimizdeki özel sektöre cesaret vermeli, hem de hükümetlerimizi somut adımlar atmaları için ikna etmeliyiz. İslam ülkeleri arasındaki ticaretin artırılması için engelleri kaldırmayı amaçlayan Tercihli Ticaret Anlaşmasının (TPS-OIC) tanıtılması ve teşvik edilmesi için, İslam İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri Sayın Ekmeleddin İhsanoğlu'nun önerisi doğrultusunda, İslam Odası ve TOBB İşbirliğinde bir tanıtım toplantısı düzenlemeyi planlıyoruz. Dünyada ortak gümrük politikası uygulayan gelişmiş ve başarılı örnekler varken, biz neden korkuyoruz? Neden, ülkelerimizi birbirine entegre edip, üretimimizi, ticaretimizi arttıramıyoruz?

Dünya artık tedarik zincirine odaklanmış durumdadır. Şirketler, bir malı birkaç ülke menşeli girdilerle ve teknoloji ile üretiyor ve tüm dünyaya satıyor. Biz neden yapamıyoruz? Halen İslam ülkelerinde uygulanan gümrük tarifesi oranı, dünya ortalamasının yüzde 26 üzerindedir. Yerli sanayimiz zarar görür diye korkuyoruz ve korumacı politikalarla olduğumuz yerde sayıyoruz. Bu nedenle rekabet gücümüz gelişmiyor.

Türkiye 1980'de dışa açıldığında sanayimiz yeterli değil diye düşünüyorduk. AB ile Gümrük birliğine girdiğimiz de, Avrupa'nın sanayisi ile baş edemeyeceğimizi zannediyorduk. Ancak, son 30 yılda attığımız adımlarla ve son 10 yılda hayata geçirdiğimiz reformlarla, Türkiye ekonomisi adeta bir üst lige çıktı. 30 yıl önce 2 bin dolar olan kişi başına milli gelir, bugün 10 bin doları aştı.

30 yıl önce, yılda 3 milyar dolar ihracat yapıyorduk. Bunun yüzde 90'ı da tarım ürünüydü. Bugünse yılda 150 milyar dolar ihracat yapıyoruz ve bunun yüzde 92'si sanayi ürünü. Üstelik ihracatımızın yarısını dünyanın en rekabetçi piyasalarına, Avrupa ve Amerika'ya yapıyoruz. Bugün Avrupa'da satılan her 3 televizyondan biri ve her 4 beyaz eşyadan biri Türkiye'deki üretim tesislerinden temin ediliyor. İslam coğrafyasının en büyük 100 firmasının 23 tanesi Türk firmasıdır.

Müteahhitlik sektöründeki en büyük şirketler arasında dünyada en çok şirketi olan ikinci ülkeyiz. Turizmde dünyada 6. büyük destinasyon haline geldik. Zenginleşmek için girişimciliğin ve ticaretin önünü açmalıyız. İş ve yatırım ortamını iyileştirmeliyiz ki, ülke içinde müteşebbis insanlar ortaya çıkabilsin.

Kısaca, zenginleşmek için, yatırım yapacak, üretim yapacak ve ticaret yapacak girişimciye ihtiyacımız var. Zira bu çağda ülkeleri zenginleştiren esas güç, müteşebbisleridir. Almanya'ya, Japonya'ya. 2. Dünya savaşından tamamen yıkılmış bir vaziyette çıktılar. Ama güçlü bir özel sektörleri, köklü bir müteşebbis kültürleri vardı. Bu sayede toparlandılar.

Aynı başarıyı bizler bu coğrafyada niye göstermeyelim. İşte Türkiye örneği ortadadır. Petrol yok, doğalgaz yok. Ama buna rağmen, İtalya ile Çin arasındaki geniş coğrafyada, en güçlü özel sektör, en büyük sanayi üretim kapasitesi ve ihracatı Türkiye'dedir. Bunu, Türk özel sektörü, Türk müteşebbisleri sağladı. Nasıl başardık; iç piyasamızı rekabete açtık. İş ve yatırım ortamını iyileştiren reformlar yaptık.

İslam ülkeleri olarak, sıkıntı yaşadığımız önemli bir konu da işsizlik. 57 İslam ülkesindeki işsizlik oranı yüzde 10 civarındadır ve diğer gelişen ülkelerin üzerindedir. Ayrıca 15-24 yaş arasındaki genç nüfusa baktığımızda, resmi verilere göre her 4 gençten 1'i işsizdir. Bu olumsuz tabloyu değiştirmek için, ülkelerimizdeki mesleki eğitimi güçlendirmeliyiz.

Biz TOBB olarak 2011 yılında, Eğitim Bakanlığımız, Çalışma Bakanlığımız, TOBB-ETÜ ile birlikte ülke genelinde meslek eğitimi verecek bir proje hayata geçirdik. Önce her bir il bazında, özel sektörde hangi meslek dalında kaç kişiye ihtiyaç olduğunu tespit ettik. Sonra bu tespite göre tasarlanmış ve istihdam garantili meslek eğitimi kursları açtık. Bu proje ile gençlerimiz, sadece iş sahibi olmakla kalmadılar, bir de meslek sahibi oldular. Şu ana kadar yaklaşık 50 bin kişiye meslek eğitimi vermiş durumdayız. Bu projeden edindiğimiz tecrübe ve know-how'ımızı, sizlerle de paylaşmaya hazırız.

Geçen yıl Nisan ayında yine İstanbul'da düzenlediğimiz İslam Odası toplantılarının açılış töreninde, İslam İşbirliği Teşkilatı ile İşbirliği Mutabakat Zaptı imzalamıştık.

Bu anlaşma sayesinde İslam ülkeleri arasında;

- Girişimciliğin teşvik edilmesi ve özel sektörün geliştirilmesi,
- Ticaretin artırılması ve yatırımların teşvik edilmesi,
- Tarım, gıda güvenliği ve kırsal kalkınmanın geliştirilmesi,
- Ulaştırma sektörünün geliştirilmesi,
- Kapasite geliştirme, bilgi ve uzmanlık transferi,

alanlarında işbirliği sağlayarak, İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelerin özel sektörleri arasında işbirliğini geliştirmeyi hedefliyoruz.

Bu girişimlerde bize güç veren, İslam İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri Prof. Dr. Ekmelettin İhsanoğlu'na destekleri için teşekkür etmek istiyorum. Bu hedeflere ancak sizlerle birlikte ulaşabiliriz. İslam Odasının bu hedeflerin gerçekleşmesinde öncü olmasını istiyoruz.

Ülkelerimiz iş dünyasının ticaret ve sanayi odalarımızdan aldıkları hizmetlerin kalitesini iyileştirmek için bir dizi eğitim programı uyguluyoruz. Her yıl, 57 İslam ülkesine yönelik oda akademisi eğitimi veriyoruz. Son İslam Odası toplantısında Afganistan, Somali, Libya Odaları'na destek vermeye karar vermiştik. Bu kapsamda bu Odaları Oda Akademisi programında dahil ettik.

Bu programı İslam Odası ve İslam Kalkınma Bankası işbirliğinde, 2013'de ve daha sonra da düzenlemeye devam edeceğiz. Burada tekrar tüm İslam Odası Üyelerini davet ediyorum. İslam Ülkelerine yönelik yürüttüğümüz tüm projelerde bize destek veren İslam Kalkınma Bankasına teşekkür ediyoruz.

Peygamberimizin bir hadisi şerif şöyle der: "Kul, din kardeşine yardımcı olduğu sürece, Allah da onun yardımcısı olur." Biz kardeşlerimize her türlü yardımı yapmaya, öğrendiklerimizi öğretmeye, deneyimlerimizi paylaşmaya hazırız.

Birbirimizi rakip olarak değil, bir bütünün, birbirini tamamlayıcı unsurları olarak görmeliyiz. Hepimiz aynı gemideyiz. Birlikte çalışmalıyız. Birlikte yükselmeliyiz. İslam ülkeleri özel sektörünün temsilcisi olan İslam Odası olarak, İslam ülkelerinin ekonomik kalkınmasında en hayati ihtiyaçlara cevap vermeliyiz ve kapsayıcı olmalıyız. İslam Odası olarak bizlerin asli görevi budur.

Bu düşüncelerle sözlerime son verirken, bu vesileyle önemli bir uluslararası organizasyon konusunda da desteklerinizi isteyeceğim. Malumunuz, 2020 yılındaki EXPO'nun yapılacağı şehir için yakında seçim yapılacak. Türkiye'nin en büyük ve gelişmiş şehirlerinde İzmir buna aday. İzmir'in EXPO'yu layıkıyla gerçekleştireceğine yürekten inanıyor ve desteklerinizi bekliyorum.

Kıtaların ve medeniyetlerin buluşma noktası olan İstanbul'da, sizleri tekrar aramızda görmekten ve ağırlamaktan büyük onur duydum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünya Ticaret Örgütü Konferansı

15 Mart 2013, Ankara

Dünyanın iktisadi ve siyasi anlamda yeniden şekillendiği tarihi bir süreçten geçiyoruz. Küreselleşme süreci dünyadaki güç dengelerini de değiştirmektedir. Geleneksel olarak, dünya ekonomisinde etkin rol oynayan ABD ve diğer gelişmiş ülkelerin rolleri değişirken, yükselen ekonomilerin varlığı daha fazla hissedilmeye başlamıştır.

Dünyanın iktisadi ve siyasi ağırlık noktası, Atlantik'ten Pasifik'e doğru kaymıştır. Değişimin merkez üssü, Türkiye'nin tam ortasında bulunduğu bu coğrafyadır. Batımızdaki ülkeler ekonomik krizlerle boğuşurken, güneyimizde ve doğumuzdaki ülkelerde siyasi krizler yaşanıyor. Çünkü artık bölge halkları beklentilerini yükseltmiş ve meşru taleplerini yüksek sesle dile getirmeye başlamıştır.

Batımızda en büyük tüketim pazarı Avrupa, doğumuzda en büyük üretim pazarı Asya bulunmaktadır. Kuzey ve güneyimizdeki komşularımız ise dünyanın en büyük enerji kaynaklarına sahiptir. Hepsinin ortasında ise dünya ekonomisi ve ticaretinde daha fazla söz sahibi olma iddiasında bir Türkiye var.

Türkiye Batıda ekonomik krizlerin, Güney'de ve Doğu'da siyasi çalkantıların yaşandığı bir coğrafyanın tam ortasında; istikrarlı, güçlü ve dengeleyici bir ülke konumuna gelmiştir. Konumu itibarıyla, hem Avrupalı, hem Asyalı, hem de Akdenizli olan Türkiye, ekonomik ve siyasi gerilimlerin çevrelediği bir coğrafyada, son 10 yıldır yakaladığı siyasi ve iktisadi istikrar ile bölgesinde öne çıkmış ve bölge halklarına ümit olmuştur.

Avrupa Birliği (AB) ile tam üyelik müzakerelerini sürdüren; Avrupa-Atlantik kurumlarının saygın bir üyesi olan Türkiye; İtalya ve Çin'in arasındaki bölgede demokrasi ile yönetilen, serbest piyasa ekonomisine sahip en güçlü ekonomidir.

Türkiye sahip olduğu ekonomik başarı ve yönetim biçimiyle geniş bir coğrafyada cazibe merkezi haline gelmiştir. Türkiye aynı zamanda, bu bölgenin en büyük sanayi üreticisi, en büyük sanayi ihracatçısı, en büyük lojistikçisi ve en sağlam finansal sisteme sahip ülkesidir.

Türkiye hemen her sektörde, Avrupa'nın ve dünyanın en önemli ekonomileri arasına girmiştir ve yoluna hızla devam etmektedir. Bu yükselişi ile Türkiye çok taraflı ticaret sisteminde de daha etkin olmayı hedeflemiştir. Zira biz Türk Özel sektörü olarak, Dünya Ticaret Örgütü çalışmalarının ancak özel sektörün katkı ve katılımı ile başarılı olacağına inanıyoruz.

Ticaretin serbestleşmesi, şeffaf ve öngörülebilir kurallara dayalı olarak yapılabilmesi yönünde büyük beklentilerimiz var. Ne var ki, son 10 yıl, çok taraflı ticaret sistemi ve DTÖ açısından çok zorlu geçmiştir. 2001 yılından bu yana devam eden Doha Turu müzakerelerinde bir türlü istenilen sonuca ulaşılamamıştır.

Ticaretle bağlantılı pek çok konuda Dünya Ticaret Örgütünden beklentiler artmış, ancak bu konuda da ülkeler arasındaki farklılıklar giderilememiştir. Küresel kriz ile birlikte korumacılık beklentilerinin artması da ticareti biz özel sektör temsilcileri için daha da zor hale getirmektedir.

Ancak, ülkelerin ulusal sanayilerini gözetmek amacıyla korumacı politikalara sığınmalarının anlamsız olduğunu artık biliyoruz. Tecrübelerimiz, korumacılığın büyüme ve istihdam açısından çözüm olmadığını ispatlamıştır. Korumacılık rekabet gücünü geliştirmez, üretkenliği artırmaz.

Diğer taraftan, korumacılıkla beraber, uluslararası ticarete yeni arayışlar görüyoruz. Ülkeler giderek daha çok ikili veya bölgesel ticaret anlaşmalarına yönelmektedir. Bunların sayısında önemli bir artış var. Ancak bu eğilimin çok taraflı sistemi zafiyete uğratmamasını dileriz.

Örneğin İslam ülkelerinde ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı ülkelerinde, korumacı reflexlerle Tercihli Ticaret Anlaşmaları hala yürürlüğe girememiştir. Her platformda görüşülüyor ama sonuç yok. Çok taraflı sistemin tüm beklentileri karşılama zor olduğunu görüyoruz. Ancak, iş dünyası olarak bizler öncelikle vizyonumuzu genişletmeli, uzun vadeli düşünmeliyiz.

Günümüzde çok taraflı sistem, tüm eksikliklerine ve eleştirilere rağmen, hiçbir ülkenin dışlanmadan yer aldığı müzakere ortamının ve hukukun üstünlüğünün bir sigortası niteliğindedir. İkili ve bölgesel ticaret anlaşmalarında yaşanan sorunların çözümü de çok taraflı sistemdedir. Örneğin, Gümrük Birliği içinde olduğumuz AB ülkeleri ile iş yapmamızın önünde engeller var. Gümrük Birliği ruhuna aykırı olduğunu düşündüğümüz bazı hususları özellikle vurgulamak istiyorum:

Türkiye'nin sanayi ürünleri serbestçe AB pazarına girebilirken, bu malları pazarlayacak girişimci vize engeli ile karşılaşılıyor. Malın gelir ama işadama gelemez deniyor. Öte yandan malları taşıyacak vasıtalara da taşıma kotası engeli konuluyor. Firmalarımıza: "ürünü getir ama onu taşıyan kamyonunu getirme" deniyor. Bir diğer sıkıntı da üçüncü ülkelerle yapılan Serbest Ticaret Anlaşmalarında ortaya çıkıyor.

AB bizimle müzakere etmeden üçüncü ülkelerle Serbest Ticaret Anlaşmaları imzalayabilirken, bizim aynı ülkelerle Serbest Ticaret Anlaşması imzalamamızın önünde zorluklar var. Bu üç alanda son derece haksız ve hukuksuz uygulamalara maruz kalıyoruz. Türk özel sektörü olarak çok taraflı sistemin önünün açılmasını, hiçbir ülkenin dışlanmadan yer aldığı bir sistemin işler hale gelmesini istiyoruz.

Zenginliğin yolu ticaretten geçer. Halkların zenginleşmesi için ticaretin ve yatırımın önü açılmalıdır. Biz katıldığımız her platformda bunu savunuyoruz. Hatta Ticaret ve Yatırımın G 20 gündeminin kalıcı başlıkları olarak da ele alınmalıdır diyoruz. Özel sektörün yatırım ve istihdam sağlama için de güven olmazsa olmaz bir önkoşuldur. Ancak, küresel ticaret ortamı özel sektöre güven vermemektedir. Bu güvenin sağlanmasında Dünya Ticaret Örgütü'nün başarı sağlama önemlidir.

Bu yılın sonunda düzenlenecek Dünya Ticaret Örgütü Konferansı çok taraflı sistem ve Dünya Ticaret Örgütü'nün geleceği bakımından önemlidir. Gündem sadece kısıtlı konulardan ibaret kalmamalı, ileriye dönük somut adımlar için bir zemin oluşturmalıdır. Tüm bu süreç boyunca iş dünyası dışarıda bırakılmamalıdır. Zira ticaret sisteminin esas unsuru iş dünyasıdır. Milletlerarası Ticaret Odası, ICC'nin bu konudaki girişimini de TOBB olarak desteklemekteyiz.

Saygıdeğer konuklar,

Küresel ekonomide yaşanan değişiklikler neticesinde Asya-Avrupa'da yeni taşımacılık koridorları gündeme gelmiş, İpek Yolu'nun tekrar canlandırılmasındaki engeller daha sık konuşulmuş olmuştur. Bu değişiklik, önemli bir potansiyeli ortaya çıkarmış, ama aynı zamanda hepimize de önemli ödevler yüklemiştir.

Bu potansiyeli ancak İpek Yolu güzergâhlarındaki ekonomileri ve taşımacılık koridorlarını sorunsuz olarak birbirlerine bağlayarak ve ancak taşımacılık koridorlarındaki fiziki ve bürokratik engelleri kaldırarak gerçekleştirebiliriz. Cesur adımlar atarak, somut işbirliği olanakları yaratarak sağlayabiliriz. Tecrübelerimizi birbirimize aktararak sağlayabiliriz.

Başkanı olduğum Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin bugün en büyük hedeflerinden birisi tarihi İpek Yolu'nu yeniden canlandırmak, fiziki ve bürokratik engellerin kaldırılmasında aktif rol oynamaktır. Ülkemiz ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği taşımacılık konusunda tecrübelidir. Hem fiziki, hem de bürokratik iyileştirme tecrübelerimizi İpek Yolu'nun tekrar canlandırılması vizyonu çerçevesinde siz kardeş ülkelerimizle paylaşıyoruz.

İzinizle Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği olarak bürokratik iyileştirme anlamında attığımız adımlardan bir tanesinden bahsedeyim. Geçtiğimiz hafta Afganistan'dan karayolu taşımacılığı alanında söz sahibi değerli misafirlerimize Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'mız ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'mızla birlikte karayolu taşımacılığının belkemiği olan TIR Sistemi hakkında 3 gün süren bir eğitim verdik.

Afganistan'ın refahı ekonomisinin diğer ülkelerle eklenmesine bağlıdır. Karayolu taşımacılığı ve ilk etapta TIR Sistemine girmesi de bu amaca hizmet edecektir. Kendilerine gereken desteği vermeye eğitim sonrası da devam edeceğiz.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği olarak biz zaten iştirakimiz olan şirketimizle dünyada örneği tek olan Yap-İşlet-Devret modeli ile sınır kapılarının modernizasyonunu yapıyor, devlete vergi veriyor ve altyapı modernizasyonu için bütün finansal yükü taşıyoruz. Sınır beklemelerini neredeyse yarı yarıya azaltıyoruz. Kapıda çok daha az bekleyen sürücülerimiz zamandan önemli ölçüde tasarruf sağlıyor ve maliyetleri düşüyor. Gümrük makamlarımız da kontrollerini daha modern ortamlarda yapıyorlar.

Bu kapsamda Kapıkule, Hamzabeyli, Habur, Cilvegözü ve Sarp sınır kapıları Birliğimizce taşımacılık sektörüne hizmet etmek üzere yenilenmiştir. Sınır kapılarında artan kapasite ve azalan bekleme süreleri sayesinde, Türk özel sektörünün elde ettiği kazanç yüz milyonlarca Türk lirası olmuştur. Uluslararası alanda da halen Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü, ve Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Birliği'nin girişimleriyle bu alanda faaliyetlerimiz devam etmektedir.

Bu çerçevede, son günlerde faaliyete geçen TIR Elektronik Ön Beyan Hızlı Geçiş Hattı projesine de kısaca değinmek isterim. Bu proje Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, IRU ve Birliğimiz işbirliği ile Kapıkule Sınır Kapısında, IRU TIR ön beyanı olan araçlara ayrılmış perondan araçların beklemeksizin geçişine imkân sağlamaktadır. Bu özelliği ile taşımacılığın kolaylaştırılması ve kamu özel sektör işbirliğine örnek olabilecek bir projedir.

Bir başka somut projeden de bahsetmek isterim. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği olarak İran ve Pakistan'daki dostlarımızla, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı nezdinde İstanbul-Tahran-İslamabad konteyner tren projesini geliştirdik. Güzergah üzerinde fiziki ve bürokratik engellerin kaldırılması için test sürüşleri yapıldı. Her üç ülke de bu engellerin kaldırılması için çalışmalar yapıyor.

Saygıdeğer konuklar,

Bugün kürsülere çıkıp birbirimize “vizeleri, bürokratik engelleri kaldıralım”, “altyapıyı geliştirelim” gibi eve gittiğimizde unutacağımız sözler verebiliriz. Ancak, burada artık anahtar ifade “somut projeler üstünde işbirliği” olmalıdır. Birbirimizi rakip olarak değil, bir bütünün, yani yeniden canlandıracağımız İpek Yolu'nun tamamlayıcı unsurları olarak görmeli ve işbirliği yapmalıyız.

Sadece işbirliğinden söz etmemeli, aynı zamanda bunu somut projeler üretmek hayata geçirmeliyiz. Somut projelerimizi yakından takip etmeliyiz. Ticaretimizi frenleyen engelleri kaldırmalıyız. Unutmayalım ki, ticaret demek refah demektir, refah da daha fazla barış ve huzur demektir. Birbirimizle yapacağımız saydam ve öngörülebilir ticareti artırmalıyız. Hepimizin huzuru için bunu başarmak zorundayız.

w w w . t o b b . o r g . t r

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

Dumlupınar Bulvarı No: 252

(Eskişehir Yolu 9. Km.) 06530 Çankaya / ANKARA